1. Інформація про Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА» (далі – «Підприємство») є правонаступником організованого шляхом перетворення у 1994 році державного Електрометалургійного заводу «Днепроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна, заснованого у 1932 році, у Відкрите акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» відповідно до Указу Президента України від 15 червня 1993 р. № 210 *«Про корпоратизацію підприємств»* та наказу Міністерства економіки України від 27 серпня 1993 р. № 54 *«Про затвердження переліку підприємств, що підлягають корпоратизації»*. Усі активи та зобов'язання Підприємства були внесені державою до його статутного капіталу. Згідно з вимогами українського законодавства 31 березня 2011 р. Підприємство змінило свою назву з Відкритого акціонерного товариства «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА». 7 червня 2017 р. річними Загальними зборами акціонерів Підприємства було прийнято рішення змінити тип Підприємства з публічного на приватне та змінити найменування з ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА» на ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА».

Основним видом діяльності Підприємства є розробка, виробництво та реалізація металопродукції з нержавіючих, інструментальних, швидкорізальних, порошкових, підшипникових, легованих і конструкційних марок сталі. Продукція Підприємства використовується при виготовленні вузлів і деталей машин, інструментів для обробки металів і сплавів, труб, а також підшипників. Інформація про дочірні та асоційовані підприємства розкрита у Примітці 30.

Зареєстрованою юридичною адресою Підприємства є Україна, м. Запоріжжя, Південне шосе, 81. Основне місце ведення діяльності Підприємства знаходиться за адресою м. Запоріжжя, Південне шосе, 83. Станом на 31 грудня 2018 р. чисельність персоналу Підприємства становила 5 336 осіб (2017 р.: 5 468 осіб).

Станом на 31 грудня 2018 р. і 2017 р. акції Підприємства належали декільком юридичним і фізичним особам таким чином, що жоден з них або власників акцій таких осіб не мав одноосібного сукупного контролю над Підприємством.

Фінансова звітність Підприємства станом на 31 грудня 2018 р. і за рік, що закінчився зазначеною датою, була затверджена до опублікування 18 березня 2019 р.

Умови операційної діяльності та політична ситуація в Україні

Підприємство здійснює свою діяльність в Україні. Хоча економіка України загалом вважається ринковою, вона продовжує демонструвати особливості, властиві перехідній економіці. Їй, зокрема, залишаються притаманними певні структурні диспропорції, низький рівень ліквідності ринків капіталу, порівняно висока інфляція, значний розмір зовнішнього та внутрішнього державного боргу.

Після різкого спаду у 2014-2016 роках, економіка країни почала демонструвати певні ознаки відновлення та зростання. Основними ризиками для сталої економічної динаміки залишаються напруженість у геополітичних відносинах з Російською Федерацією; відсутність чіткого консенсусу щодо напрямків проведення інституціональних реформ, зокрема в державному управлінні; судочинстві та основних секторах економіки; прискорення трудової еміграції та низький рівень залучення інвестицій.

При складанні цієї окремої фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених чинників на фінансовий стан і результати діяльності Підприємства у звітному періоді. За станом на 31 грудня 2018 та 2017 рр. у Підприємства не було активів, розташованих безпосередньо у Криму, Донецькій та Луганській областях.

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичній ситуації, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Підприємства у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

2. Принцип безперервності діяльності

Станом на 31 грудня 2018 р. поточні активи Підприємства перевищили поточні зобов'язання на 740 713 тис. грн. (2017 р.: поточні зобов'язання перевищили поточні активи на 1 782 176 тис. грн.). При цьому, внаслідок коливання цін на сировину та енергоресурси у 2018 р. Підприємство отримало чистий збиток у розмірі 428 452 тис. грн. (2017 р.: чистий прибуток становив 61 024 тис. грн.).

Керівництво вважає, що застосування принципу безперервності діяльності Підприємства для підготовки даної окремої фінансової звітності є доречним у поточних обставинах, виходячи з наступних міркувань.

Підприємство є одним із найбільшим експортерів металургійної продукції та виробляє високоякісні металургійні вироби широкої номенклатури, на які існує сталий попит. Питома вага експорту готової продукції складала 62% від загального доходу від реалізації продукції за 2018 рік (2017 р.: 63%), що дозволило Підприємству отримати валовий прибуток у розмірі 513 447 тис. грн. (2017 р.: 1 007 939 тис. грн.) та чисті грошові потоки від операційної діяльності в розмірі 597 719 тис. грн. (2017 р.: 502 239 тис. грн).

Крім того, Підприємство запроваджує програми з підвищення ефективності виробництва, зокрема, шляхом впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій, а також оптимізації постійних витрат. Керівництво вважає, що комплекс таких заходів разом із наявним портфелем замовлень на наступний рік дозволить забезпечити прибутковість діяльності Підприємства у майбутньому.

Протягом 2018 р. Підприємство провело реструктуризацію кредитів, у результаті якої Підприємство узгодило з банками-кредиторами нові графіки погашення заборгованості з кінцевим терміном погашення у 2020-2021 рр. Як зазначено у Примітці 15, станом на звітну дату Підприємство порушило вимоги щодо деяких фінансових показників за кредитними договорами з двома банками. Заборгованість за цими кредитами у розмірі 1 082 734 тис. грн. було представлено у складі довгострокових зобов'язань відповідно до умов кредитних договорів, оскільки Підприємство отримало повідомлення від відповідних банків, у яких вказано, що до Підприємства не буде застосовано жодних санкцій та вимог дострокового повернення, незважаючи на порушення вимог виконання зазначених фінансових показників.

На основі вищенаведених міркувань дана окрема фінансова звітність була складена на основі принципу безперервності діяльності, який передбачає, що Підприємство буде продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому, а також зможе реалізувати свої активи та погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності.

3. Основа подання

Окрема фінансова звітність була складена на основі принципу історичної вартості, за винятком таких груп основних засобів: будівлі та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інвентар та офісне обладнання, які були оцінені за справедливою вартістю.

Ця окрема фінансова звітність подана в українських гривнях. Усі суми округлені до найближчої тисячі, якщо не зазначено інше.

Заява про відповідність

Окрема фінансова звітність Підприємства складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») у редакції, затвердженій Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), а також вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Ця фінансова звітність є окремою фінансовою звітністю ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА». Підприємство також підготувало консолідовану фінансову звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., відповідно до МСФЗ. Консолідована фінансова звітність може бути отримана від керівництва Підприємства за вимогою.

Користувачі даної окремої фінансової звітності повинні читати її разом з консолідованою фінансовою звітністю Підприємства та його дочірніх компаній за рік, який закінчився 31 грудня 2018 р., з метою отримання правильного розуміння фінансового стану, результатів діяльності та грошових потоків Підприємства та його дочірніх компаній. Складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ вимагає застосування певних суттєвих облікових оцінок. Воно також вимагає використання керівництвом суджень у процесі застосування облікової політики Підприємства. Інформація про статті, пов'язані з підвищеним ступенем суджень або складності, а також статті, де оцінки та судження є суттєвими для фінансової звітності, подається у Примітці 5.

4. Облікова політика

4.1 Зміни в обліковій політиці

Підприємство вперше застосувало МСФЗ 15 «*Виручка за договорами з покупцями*» та МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» з 1 січня 2018 р. Характер та вплив змін, які було обумовлено застосуванням цих стандартів фінансової звітності описано нижче. У 2018 р. також було вперше застосовано деякі інші поправки до стандартів та роз'яснення, які не мали впливу на цю фінансову звітність Підприємства. Підприємство не застосовувало достроково стандарти, роз'яснення чи поправки, які були випущені, але ще не вступили в силу.

МСФЗ 15 «Виручка за договорами з покупцями»

МСФЗ 15 замінює собою МСБО 18 «*Дохід*», МСБО 11 «*Будівельні контракти*» та пов'язані з ними інтерпретації та з деякими виключеннями застосовується щодо всіх договорів продажу з клієнтами. МСФЗ 15 запроваджує п'ятиступеневу модель обліку доходів за договорами з клієнтами та вимагає, щоб дохід визначався у сумі компенсації, право на отримання якої підприємство очікує в обмін на передачу товарів і послуг клієнту.

Підприємство застосувало метод модифікованого ретроспективного застосування нового стандарту. МСФЗ 15 вимагає від керівництва робити судження при аналізі всіх доречних фактів та обставин на кожному з етапів моделі для договорів продажу з клієнтами. На основі проведеного аналізу договорів продажу з клієнтами, Керівництво дійшло висновку, що застосування нового стандарту до договорів з покупцями не мало впливу на прибуток або збиток Підприємства.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

МСФЗ 9 *«Фінансові інструменти»* замінює МСБО 39 *«Фінансові інструменти: визнання та оцінка»* та набирає чинності з 1 січня 2018 р. МСФЗ 9 об'єднує разом три аспекту обліку фінансових інструментів: класифікація та оцінка, знецінення та облік хеджування.

Підприємство застосувало МСФЗ 9 на перспективній основі на дату першого застосування, 1 січня 2018 р. Відповідно, Підприємство не здійснювало перерахунок порівняльної інформації, яку подано відповідно до МСБО 39, та визнало різницю, яка виникла внаслідок першого застосування МСФЗ 9, безпосередньо у складі накопиченого збитку. Нижче наведено вплив застосування МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 р.:

	Код рядка	*31 грудня 2017 р.*	*Коригування*	*1 січня 2018 р.*
II. Оборотні активи				
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 332 497	(2 993)	1 329 504
Гроші та їх еквіваленти	1165	137 324	(251)	137 073
Поточні фінансові інвестиції	1160	191 681	(55)	191 626
I. Власний капітал				
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2 127 102)	(3 299)	(2 130 401)

МСФЗ 9 передбачає, що знецінення фінансових активів має здійснюватися з використанням моделі очікуваних кредитних збитків, а не на основі зазнаних збитків, як було передбачено МСБО 39. Внаслідок застосування МСФЗ 9 Підприємство визнало додаткове знецінення для дебіторської заборгованості, грошових коштів та їх еквівалентів, а також депозитів, які було представлено у складі поточних фінансових інвестицій, на загальну суму 3 299 тис. грн. Також Керівництво визначило, що застосування МСФЗ 9 не мало впливу на класифікацію та оцінку фінансових інструментів, а також через відсутність похідних фінансових інструментів не було впливу від обліку хеджування.

4.2 Основні положення облікової політики

Перерахунок іноземних валют

Дана окрема фінансова звітність Підприємства представлена в українських гривнях, що є функціональною валютою та валютою подання окремої звітності Підприємства.

Операції, деноміновані у валютах, що не є функціональною валютою (іноземні валюти), первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Немонетарні статті, відображені за первісною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату первісної транзакції. Немонетарні статті, відображені за справедливою вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визнання справедливої вартості. Усі курсові різниці, що виникли, відображаються у прибутках і збитках.

Основні засоби

Балансова вартість усіх груп основних засобів, за виключенням земельних ділянок та незавершених капітальних інвестицій обліковується за моделлю переоцінки. Підприємство регулярно проводить аналіз балансової вартості основних засобів для визначення необхідності проведення чергової переоцінки.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості Підприємства визначається шляхом порівняння з ринковою ціною аналогічних об'єктів на дату оцінки. Справедлива вартість спеціалізованих машин, обладнання, інструментів та інвентарів визначається за принципом залишкової відновлювальної вартості у зв'язку з відсутністю ринкової вартості для таких основних засобів. До наступної переоцінки об'єкти основних засобів обліковуються за переоціненою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення.

Для основних засобів, які переоцінюються за справедливою вартістю в фінансовій звітності на періодичній основі, Підприємство визначає необхідність їх переміщення між рівнями ієрархії, повторно аналізуючи їх класифікацію (на основі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Земельні ділянки відображаються за первісною вартістю. Суттєві облікові судження та фактори, які враховуються при визначенні справедливої вартості основних засобів вказані в Примітці 5.

Збільшення вартості у результаті переоцінки відображається у складі іншого сукупного доходу та включається до іншого додаткового капіталу у складі власного капіталу. Однак та частина збільшення вартості, яка відновлює зменшення вартості від переоцінки того ж активу, яка раніше була визнана у складі прибутку або збитку, визнається у звіті про сукупний дохід.

Зменшення вартості від переоцінки відображається у звіті про сукупний дохід, за винятком тієї його частини, яка зараховується проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного у іншому додатковому капіталі.

Щорічне перенесення сум з іншого додаткового капіталу до складу нерозподіленого прибутку здійснюється в розмірі різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активу, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активу. При вибутті активу сума іншого додаткового капіталу, яка стосується цього активу, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Незавершене будівництво відображається за собівартістю та являє собою основні засоби, будівництво яких ще не завершено. Амортизація цих активів не нараховується до моменту їх введення в експлуатацію.

Балансова вартість основних засобів аналізується на предмет знецінення, коли події або зміни в обставинах указують на те, що відшкодування балансової вартості неможливе. Об'єкт основних засобів знімається з обліку при вибутті або у випадку, коли від подальшого використання активу не очікується отримання економічних вигід. Прибуток або збиток, що виникає у зв'язку зі зняттям активу з обліку (розрахований як різниця між чистими надходженнями від вибуття та балансовою вартістю активу), включається до прибутків та збитків того періоду, в якому актив знімається з обліку.

Накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з валової балансової вартості активу, а чиста сума перераховується до переоціненої суми активу.

Амортизація об'єктів основних засобів нараховується за прямолінійним методом. Нарахування амортизації починається з моменту, коли актив є придатним до його використання за призначенням. Строки корисного використання основних засобів є такими:

Будівлі та споруди	4-108 років
Машини та обладнання	1-81 роки
Транспортні засоби	2-75 років
Інвентар та офісне обладнання	3-76 років

Підприємство має право власності на невиробничі та соціальні активи, в основному, будівлі та об'єкти соціальної інфраструктури. Об'єкти соціальної інфраструктури не відповідають визначенню активу, що надає економічну вигоду, згідно з МСФЗ, і тому такі об'єкти не відображені у цій фінансовій звітності. Витрати на будівництво та експлуатацію об'єктів соціальної інфраструктури відносяться на витрати у періоді, в якому вони були понесені.

Витрати за кредитами банків

Витрати за кредитами банків капіталізуються як частина вартості активів за умови, що вони прямо стосуються придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу, що задовольняє встановленим критеріям. Якщо вони не пов'язані з таким активом, вони відносяться на витрати у періоді, в якому були понесені. Протягом 2017-2018 рр. Підприємство не капіталізувало відсотки за кредитами банків як частину активів.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають програмне забезпечення для бухгалтерського обліку, патентні та інші майнові права, придбані окремо від бізнесу, й первісно оцінюються за вартістю придбання. Після первісної оцінки нематеріальні активи відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення.

Всі нематеріальні активи Підприємства мають обмежений строк корисної служби та амортизуються протягом строків їх корисного використання, оцінюються на предмет знецінення за наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу.

Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженими строками корисного використання переглядаються, як мінімум, щорічно наприкінці кожного звітного року. Зміни очікуваного строку корисного використання або очікуваного характеру отримання майбутніх економічних вигід, втілених в активі, відображаються шляхом зміни періоду або методу амортизації, залежно від ситуації, і вважаються змінами в облікових оцінках.

Строки корисного використання всіх нематеріальних активів Підприємства вважаються обмеженими та становлять від 2 до 20 років.

Знецінення нефінансових активів

На кожну звітну дату Підприємство визначає наявність ознак можливого знецінення активу. При виникненні таких ознак або у випадку, коли існує вимога щорічного тестування активу на предмет знецінення, Підприємство визначає вартість очікуваного відшкодування активу. Вартість очікуваного відшкодування активу є більшою з двох сум: справедливої вартості активу або одиниці, що генерує грошові потоки, за вирахуванням витрат на реалізацію, або вартості його подальшого використання.

Вартість очікуваного відшкодування активу визначається для кожного окремого активу, якщо цей актив генерує надходження грошових коштів, і ці кошти, в основному, не залежать від інших активів Підприємства. Коли балансова вартість активу перевищує його вартість очікуваного відшкодування, вважається, що актив знецінений, і його вартість списується до вартості очікуваного відшкодування. При оцінці вартості використання очікувані грошові потоки дисконтуються до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту (до оподаткування), яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та ризики, властиві активу. Збитки від знецінення відображаються у прибутках та збитках в тих категоріях витрат, які відповідають функціям знеціненого активу.

На кожну звітну дату здійснюється оцінка наявності ознак того, що збиток від знецінення, визнаний стосовно активу раніше, вже не існує або зменшився. За наявності таких ознак здійснюється оцінка вартості очікуваного відшкодування активу.

Раніше визнаний збиток від знецінення сторнується тільки в тому випадку, якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення вартості очікуваного відшкодування активу з моменту визнання останнього збитку від знецінення. У такому разі балансова вартість активу збільшується до вартості очікуваного відшкодування. Збільшена шляхом сторнування збитку від зменшення корисності балансова вартість активу не повинна перевищувати ту його балансову вартість (за вирахуванням амортизації), яка мала б місце, якби збиток від знецінення не був відображений у складі прибутків та збитків попередніх років. Після такого сторнування амортизаційні витрати майбутніх періодів коригуються таким чином, щоб забезпечити планомірне списання переоціненої балансової вартості активу за вирахуванням його залишкової вартості протягом решти строку його корисного використання.

Інвестиції в дочірні компанії

Дочірні компанії – це компанії (включаючи компанії спеціального призначення), в яких Підприємство прямо чи опосередковано має більше половини прав голосу (контрольного пакету акцій), або має можливість визначати фінансову та операційну політику з метою отримання економічної вигоди. Наявність та вплив потенційних прав голосу, які в даний час можуть бути реалізовані або конвертовані, розглядається при оцінці контролю Підприємства над іншою компанією.

Інвестиції в дочірні компанії оцінюються за собівартістю за вирахуванням знецінення. Інвестиції в дочірні компанії аналізуються на предмет знецінення, коли події або зміни обставин вказують на те, що балансова вартість може бути не відшкодована. Збиток від знецінення відображається через прибуток або збиток в сумі, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування. Сума очікуваного відшкодування визначається як найбільша з справедливої вартості активу за вирахуванням витрат на продаж та його вартості при використанні. Збиток від знецінення, визнаний в минулі звітні періоди, сторнується в разі необхідності, якщо мала місце зміна в оцінках, використаних для визначення суми очікуваного відшкодування.

Фінансові інструменти – первісне визнання та подальша оцінка

Фінансовим інструментом є будь-який договір, що призводить до виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу в іншого суб'єкта господарювання.

(і) Фінансові активи

Первісне визнання та оцінка

Фінансові активи при первісному визнанні класифікуються які ті, що в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід та за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Класифікація фінансових активів при первісному визнанні залежить від характеристик передбачених договором грошових потоків по фінансовому активу та бізнес-моделі, яку застосовує Підприємство для управління цими активами. За винятком торгової дебіторської заборгованості, яка не містять значного компонента фінансування або до якої Підприємство застосувало спрощення практичного характеру, Підприємство при первісному визнанні оцінює фінансовий актив за справедливою вартістю, збільшеною у випадку фінансового активу, що оцінюється не за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток, на суму витрат за угодою. Дебіторська заборгованість, яка не містить значного компонента фінансування або до якої Підприємство застосувало спрощення практичного характеру, оцінюється за ціною угоди, що визначається відповідно до МСФЗ 15, як описано у розділі «*Виручка за договорами з покупцями*» нижче.

Для того, щоб класифікувати актив та оцінювати його за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід, необхідно, щоб договірні умови цього активу обумовлювали отримання грошових потоків, які є «виключно платежем в рахунок основної суми боргу та відсотків» на непогашену частину основної суми боргу. Ця оцінка називається SPPI-тестом і виконується на рівні кожного інструменту.

Бізнес-модель, яка використовується Підприємством для управління фінансовими активами, описує спосіб, яким Підприємство управляє своїми фінансовими активами щоб генерувати грошові потоки. Бізнес-модель визначає, будуть грошові потоки отримані внаслідок передбачених договором грошових потоків, чи внаслідок продажу фінансових активів або і того, і іншого.

Всі операції купівлі або продажу фінансових активів, які вимагають поставки активів в строк, що встановлюється законодавством, або у відповідності з правилами, встановленими на певному ринку (торгівля на стандартних умовах) визнаються на дату укладання угоди тобто на дату, коли Підприємство зобов'язується придбати або продати актив.

Подальша оцінка

Для цілей подальшої оцінки фінансові активи класифікуються за чотирма категоріями:

- Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю (боргові інструменти).
- Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід з подальшою рекласифікацією накопичених прибутків та збитків (боргові інструменти).
- Фінансові активи, класифіковані на розсуд суб'єкта господарювання як ті, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід без подальшої рекласифікації накопичених прибутків та збитків при припиненні визнання (інструменти капіталу).
- Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Станом на 31 грудня 2018 р. та 2017 р. Підприємство не мало фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід з подальшою рекласифікацією накопичених прибутків та збитків, фінансових активів, класифікованих на розсуд суб'єкта господарювання як ті, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід без подальшої рекласифікації накопичених прибутків та збитків при припиненні визнання, а також фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю

Підприємство оцінює фінансові активи за амортизованою вартістю, якщо виконуються наступні вимоги:

- Фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків; та
- Договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання у вказані дати грошові потоки, які є виключно виплатами в рахунок основної суми боргу та відсотків на непогашену частину основної суми боргу.

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю, після первісного визнання оцінюються з використанням методу ефективної процентної ставки і до них застосовуються вимоги щодо знецінення. Прибутки та збитки визнаються у складі прибутків та збитків у випадку припинення визнання активу, його модифікації або знецінення.

Фінансові активи Підприємства, що оцінюються за амортизованою вартістю, включають торгову та іншу дебіторську заборгованість, а також депозити, включені до інших необоротних активів та/або поточних фінансових інвестицій.

Припинення визнання

Фінансовий актив (або, де може бути застосовано, частина фінансового активу або частина групи аналогічних фінансових активів) припиняє визнаватися у балансі, якщо:

- строк дії прав на отримання грошових потоків від активу минув; або
- Підприємство передало свої права на отримання грошових потоків від активу або взяло на себе зобов'язання з виплати третій стороні отримуваних грошових потоків у повному обсязі та без суттєвої затримки за «транзитною» угодою; та або (а) передало практично всі ризики та вигоди від активу; або (б) не передало, але й не зберігає за собою практично всіх ризиків та вигід від активу, але передало контроль над цим активом.

Якщо Підприємство передало всі свої права на отримання грошових потоків від активу або уклало транзитну угоду, воно оцінює, чи зберегло воно ризики та вигоди, пов'язані з правом власності, та, якщо так, в якому обсязі. Якщо Підприємство не передало, але й не зберігає за собою практично всіх ризиків та вигід від активу, а також не передало контроль над активом, Підприємство продовжує визнавати переданий актив в тій мірі, в якій воно продовжує свою участь у переданому активі.

Триваюча участь, яка набуває форми гарантії за переданим активом, визнається за найменшою з таких величин: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою, виплата якої може вимагатися від Підприємства.

Знецінення фінансових активів

Підприємство визнає резерв очікуваних кредитних збитків для всіх боргових інструментів, які не відображаються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток. Очікувані кредитні збитки розраховуються на основі різниці між грошовими потоками, що належать у відповідності із договором, та всіма грошовими потоками, які Підприємство очікує отримати, дисконтованої з використанням початкової ефективної процентної ставки або її приблизного значення. Очікувані грошові потоки включають грошові потоки від продажу заставного майна або від інших механізмі підвищення кредитної якості, які є невід'ємною частиною контрактних умов.

Очікувані кредитні збитки визнаються у два етапи. У випадку фінансових інструментів, по яким з моменту їх первісного визнання кредитний ризик суттєво не збільшився, створюється резерв очікуваних кредитних збитків щодо кредитних збитків, які можуть виникнути внаслідок дефолтів, можливих протягом наступних 12 місяців (12-місячні очікувані кредитні збитки). Для фінансових інструментів, по яким з моменту їх первісного визнання кредитний ризик збільшився суттєво, створюється резерв очікуваних кредитних збитків щодо кредитних збитків, які очікується протягом залишкового строку дії цього фінансового інструменту, незалежно від строків настання дефолту (очікувані кредитні збитки за весь строк).

Для дебіторської заборгованості Підприємство застосовує спрощений підхід до розрахунку очікуваних кредитних збитків. Таким чином, Підприємство не відстежує зміни у кредитному ризику, але замість цього визнає резерв очікуваних кредитних збитків на весь період. Підприємство розробило матрицю резерву (Примітка 11), яка базується на його історичному досвіді виникнення кредитних збитків, скоригованому з урахуванням прогнозних факторів, специфічних для дебіторів та економічних умов.

(ii) Фінансові зобов'язання

Первісне визнання та оцінка

Фінансові зобов'язання при первісному визнанні класифікуються відповідно як фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток, кредити та позики, кредиторська заборгованість або похідні інструменти, визначені як інструменти хеджування при ефективному хеджуванні.

Фінансові зобов'язання первісно визнаються за справедливою вартістю, скоригованою у випадку кредитів та позик на безпосередньо пов'язані з ними транзакційні витрати.

Фінансові зобов'язання Підприємства включають кредиторську заборгованість та кредити та позики. Підприємство не має фінансових зобов'язань за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток або похідних інструментів, визначених як інструменти хеджування при ефективному хеджуванні.

Подальша оцінка

Подальша оцінка фінансових зобов'язань залежить від їх класифікації.

Кредиторська заборгованість, кредити та позики

Після первісного визнання кредиторська заборгованість, кредити та позики оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Відповідні доходи та витрати визнаються у прибутках та збитках при припиненні визнання зобов'язань, а також по мірі нарахування амортизації.

Амортизована вартість розраховується з урахуванням дисконтів чи премій при придбанні, а також комісійних або витрат, які є невід'ємною частиною відсоткової ставки.

Підприємство відображає зобов'язання за тілом кредиту в складі кредитів банків, а зобов'язання за нарахованими процентами до сплати у складі інших поточних зобов'язань.

Припинення визнання

Фінансове зобов'язання припиняє визнаватися у звіті про фінансовий стан, якщо зобов'язання погашене, анульоване або строк його дії минув. Якщо існуюче фінансове зобов'язання замінюється іншим зобов'язанням перед тим же кредитором, на суттєво відмінних умовах, або якщо умови існуючого зобов'язання значно змінені, така заміна або зміни обліковуються як припинення визнання первісного зобов'язання та початок визнання нового зобов'язання, а різниця у балансовій вартості визнається у прибутках та збитках.

(iii) Взаємозалік фінансових інструментів

Фінансові активи та фінансові зобов'язання підлягають взаємозаліку, а чиста сума – поданню в звіті про фінансовий стан тоді і тільки тоді, коли є здійсненне в цей момент юридичне право на взаємозалік визнаних сум, а також намір здійснити розрахунок на нетто-основі, або реалізувати активи та одночасно з цим погасити зобов'язання.

Запаси

Запаси оцінюються за меншою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Собівартість запасів визначається за середньозваженим методом. Вартість готової продукції та незавершеного виробництва включає вартість сировини, прямі витрати з оплати праці, інші прямі витрати та відповідні виробничі накладні витрати, розраховані на основі нормального завантаження виробничих потужностей. Чиста вартість реалізації являє собою оціночну ціну продажу в ході звичайної господарської діяльності за вирахуванням оціночних витрат на доробку та витрат, необхідних для реалізації.

Виручка за договорами з покупцями

Виручка по договорах з покупцями визнається, коли контроль над товарами або послугами передається покупцю в сумі, що відображає відшкодування, право на яке Підприємство очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг покупцеві. Підприємство дійшло висновку, що, як правило, воно виступає в якості принципала в укладених ним угодах, що передбачають отримання виручки, оскільки Підприємство контролює товари або послуги до їх передачі покупцеві.

Виручка від реалізації металопродукції визнається у той момент часу, коли контроль над активом передається покупцеві, що відбувається, як правило, при відвантаженні або доставці товарів.

Підприємство оцінює наявність в договорі інших обіцянок, які являють собою окремі обов'язки до виконання (наприклад, гарантії), на які потрібно розподілити частину ціни угоди. При визначенні ціни угоди у випадку реалізації

металопродукції Підприємство бере до уваги вплив змінного відшкодування, наявність значних компонентів фінансування, негрошове відшкодування і відшкодування, що підлягає сплаті клієнту (якщо такі є).

Змінне відшкодування

Якщо відшкодування за договором включає змінну суму, Підприємство оцінює суму відшкодування, право на яке Підприємство отримає в обмін на передачу товарів покупцеві. Змінне відшкодування оцінюється в момент укладання договору та щодо його оцінки застосовується обмеження до тих пір, поки не буде дуже ймовірним, що при вирішенні невизначеності, притаманній змінному відшкодуванню, не відбудеться значного зменшення суми, визнаної накопичувальним підсумком виручки. Існуючі договори на реалізацію металопродукції не надають клієнтам права на повернення продукції належної якості і не включають зворотні знижки за обсяг, тому не призводять до визнання змінного відшкодування.

Значний компонент фінансування

Як правило, Підприємство отримує від своїх клієнтів короткострокові аванси. В результаті використання спрощення практичного характеру, передбаченого МСФЗ 15, Підприємство не коригує обіцяну суму відшкодування з урахуванням впливу значного компонента фінансування, якщо в момент укладання договору воно очікує, що період між передачею обіцяного товару чи послуги клієнту та оплатою покупцем за цей товар або послугу буде складати не більше одного року.

Гарантійні зобов'язання

Підприємство зазвичай надає стандартні гарантії на проведення ремонту по усуненню дефектів проданих товарів, які існували на момент реалізації. Такі гарантії типу «гарантія-відповідність» обліковуються у відповідності з МСБО 37 «*Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи*». Облікова політика стосовно забезпечень та умовних зобов'язання подано нижче.

Визнання собівартості реалізованої продукції

Витрати, пов'язані з отриманням доходу від операції, визнаються одночасно з відповідним доходом.

Податок на додану вартість до відшкодування

Податок на додану вартість (ПДВ) до відшкодування стосується придбаних запасів, основних засобів і послуг. Податкові органи дозволяють проводити розрахунки за нарахованим ПДВ за вирахуванням вхідного ПДВ.

Керівництво Підприємства переконане, що сума до відшкодування з бюджету буде або отримана у вигляді грошових коштів, або зарахована проти заборгованості з ПДВ за реалізованою продукцією.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти у звіті про фінансовий стан включають грошові кошти в банках і в касі та короткострокові депозити з первісним строком погашення до 3 місяців.

Для цілей складання звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти та короткострокові депозити згідно з визначенням вище, за вирахуванням непогашених банківських овердрафтів.

Резерви

Резерви визнаються, якщо Підприємство має поточне зобов'язання (юридичне або конструктивне), що виникло в результаті минулої події, відтік економічних вигід, який буде потрібний для погашення цього зобов'язання, є ймовірним, і може бути отримана надійна оцінка суми такого зобов'язання. Якщо Підприємство збирається отримати відшкодування деякої частини або всіх резервів, наприклад, за договором страхування, відшкодування визнається як окремий актив, але тільки в тому випадку, коли отримання відшкодування не підлягає сумніву. Якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, резерви дисконтуються за поточною ставкою до оподаткування, яка відображає, коли це застосовується, ризики, характерні для конкретного зобов'язання.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення

Підприємство здійснює встановлені згідно з діючими протягом року нормами відрахування до Державного пенсійного фонду України, виходячи з розміру виплачуваної заробітної плати. Ці відрахування відносяться на витрати у періоді нарахування відповідних витрат із заробітної плати. Підприємство не має юридичних або конструктивних зобов'язань зі здійснення додаткових відрахувань за такими пенсійними виплатами. Єдиним зобов'язанням Підприємства є своєчасне відрахування належних сум до Державного пенсійного фонду України.

Крім цього, Підприємство має дві суттєві пенсійні програми зі встановленими виплатами, що не мають виділених джерел їх забезпечення. Ці програми включають: а) юридичні зобов'язання Підприємства з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, що мають тривалий стаж роботи, і здійснення інших виплат у зв'язку з виходом на пенсію відповідно до колективних договорів, і б) законодавчо встановлене зобов'язання Підприємства компенсувати Пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, виплачуваних деяким категоріям колишніх та поточних працівників Підприємства.

Витрати на здійснення виплат у рамках зазначених вище програм зі встановленими виплатами розраховуються окремо за кожною програмою з використанням методу нарахування прогнозованих одиниць стосовно працівників, що мають право на такі виплати. Керівництво використовує актуарну методику при розрахунках сум, пов'язаних із зобов'язаннями з пенсійного забезпечення на кожну звітну дату. Фактичні результати можуть відрізнятися від відповідних оцінок на певну дату.

Податок на прибуток

Поточний податок на прибуток

Податкові активи та зобов'язання з поточного податку за поточні та попередні періоди оцінюються за сумою, передбачуваною до відшкодування від податкових органів або до сплати податковим органам. Податкові ставки та податкове законодавство, застосовувані для розрахунків цієї суми, – це ставки та законодавство, прийняті або фактично прийняті на звітну дату. Податок на прибуток нараховується Підприємством на прибуток до оподаткування, розрахований відповідно до податкового законодавства України і з використанням податкових ставок, прийнятих на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом зобов'язань шляхом визначення тимчасових різниць на звітну дату між податковою базою активів і зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються за всіма оподатковуваними тимчасовими різницями, крім випадків, коли:

- відстрочене податкове зобов'язання виникає у результаті первісного визнання гудвілу, активу або зобов'язання, у ході операції, що не є об'єднанням бізнесу, і на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і
- стосовно оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, якщо материнська компанія може контролювати розподіл у часі зменшення тимчасової різниці, та існує значна ймовірність того, що тимчасова різниця не буде зменшена у найближчому майбутньому.

Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються за всіма неоподатковуваними тимчасовими різницями, невикористаними податковими пільгами і невикористаними податковими збитками, у тій мірі, в якій існує значна ймовірність того, що буде існувати оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути зараховані неоподатковувані тимчасові різниці, невикористані податкові пільги та невикористані податкові збитки, крім випадків, коли:

- відстрочений актив з податку на прибуток, що стосується неоподатковуваної різниці, виникає в результаті первісного визнання активу або зобов'язання, яке виникло не внаслідок об'єднання бізнесу та яке на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і
- стосовно неоподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, відстрочені податкові активи визнаються тільки у тій мірі, в якій є значна ймовірність того, що тимчасові різниці будуть використані у найближчому майбутньому, і буде отриманий оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути використані тимчасові різниці.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та знижується у тій мірі, в якій отримання достатнього оподатковуваного прибутку, що дозволить використовувати всі або частину відстрочених податкових активів, оцінюється як малоймовірне. Невизнані відстрочені податкові активи

переглядаються на кожну звітну дату та визнаються у тій мірі, в якій виникає значна ймовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток дозволить використати відстрочені податкові активи.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за податковими ставками, що, як передбачається, будуть застосовуватися в тому звітному періоді, в якому актив буде реалізований, а зобов'язання – погашене, на основі податкових ставок (і податкового законодавства), які станом на звітну дату були введені в дію або фактично введені в дію.

Відстрочений податок на прибуток, що стосується статей, визнаних безпосередньо у капіталі або іншому сукупному доході, визнається у складі капіталу або іншого сукупного доходу, а не у прибутках та збитках.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання заліковуються один проти одного, якщо є юридично закріплене право заліку поточних податкових активів та зобов'язань, і відстрочені податки стосуються того ж податкового органу.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображені в цій окремій фінансовій звітності за винятком випадків, коли існує ймовірність, що для погашення зобов'язання буде необхідне вибуття ресурсів, що втілюють економічні вигоди, та існує можливість достовірно визначити суму зобов'язання. Інформація про ці зобов'язання розкривається за винятком випадків, коли ймовірність вибуття ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди, є віддаленою.

Зміна класифікації

Певні зміни у класифікації інших операційних витрат було зроблено щодо порівняльної інформації у окремій фінансовій звітності з метою відповідності класифікації звітного періоду. Такі зміни не мали впливу на суму чистого збитку/прибутку або чистих активів Підприємства.

4.3 Стандарти, які були випущені, але ще не набули чинності

Нижче наводяться стандарти, які були випущені, але ще не набули чинності на дату випуску окремої фінансової звітності Підприємства. До переліку включені випущені стандарти та інтерпретації, які Підприємство планує застосувати у майбутньому. Підприємство має намір застосувати ці стандарти, якщо вони застосовні, з дати набрання ними чинності.

Поправки до МСФЗ 10 та МСБО 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованої організацією або спільним підприємством»

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ 10 та МСБО 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою компанією, яка продається, асоційованого підприємства або спільного підприємства або вноситься в них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, який виникає в результаті продажу або внеску активів, що представляють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших, ніж організація, інвесторів в асоційованого підприємства або спільного підприємства. Рада з МСФЗ перенесла дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, однак організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосовувати їх перспективно. Очікується, що дані поправки не вплинуть на фінансову звітність Підприємства.

МСФЗ 16 «Оренда»

МСФЗ 16 був випущений в січні 2016 р. і замінює собою МСБО 17 *«Оренда»*, Роз'яснення КТМФЗ 4 *«Визначення наявності в угоді ознак оренди»*, Роз'яснення ПКР 15 *«Операційна оренда – стимули»* и Роз'яснення ПКР 27 *«Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду»*. МСФЗ 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відображали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в звіті про фінансовий стан, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСБО 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів – щодо оренди активів з низькою вартістю (наприклад, персональних комп'ютерів) і короткострокової оренди (оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар буде визнавати зобов'язання щодо орендних платежів (зобов'язання з оренди), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу в формі права користування.

Орендарі також повинні будуть переоцінювати зобов'язання з оренди при настанні певної події (наприклад, зміна термінів оренди, зміна майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються

для визначення таких платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання з оренди в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими в даний момент вимогами МСБО 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСБО 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову. Крім цього, МСФЗ 16 вимагає від орендодавців і орендарів розкриття більшого обсягу інформації в порівнянні з МСБО 17.

МСФЗ 16 набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 р. або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати, але не раніше дати застосування організацією МСФЗ 15. Орендар має право застосовувати даний стандарт з використанням ретроспективного підходу або модифікованого ретроспективного підходу. Перехідні положення стандарту передбачають певні звільнення. Підприємство знаходиться в процесі аналізу впливу МСФЗ 16 на фінансову звітність. В цілому, Підприємство не очікує суттєвого впливу від застосування МСФЗ 16 на свій звіт про фінансовий стан та власний капітал.

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

МСФЗ 17, виданий в травні 2017 р. та чинний для звітних періодів, починаючи з або після 1 січня 2021 р., розкриває комплексну модель страхових контрактів, покриваючи всі відповідні аспекти бухгалтерського обліку. В основі МСФЗ 17 лежить універсальна модель, доповнена: специфікою застосування контрактів, що відповідають умовам прямої участі (підхід з нефіксованою оплатою); спрощений підхід (підхід із розміщенням премій) в основному, застосовується при короткострокових контрактах. МСФЗ 17 замінить МСФЗ 4 *«Страхові контракти»*. МСФЗ 17 суттєво змінить облік фінансової звітності за МСФЗ для страхових компаній. Стандарт матиме значний вплив на інформаційну базу, системи та процеси, що застосовувались з метою підготовки інформації для фінансової звітності. Нова модель вірогідно вплине на прибутки та сукупний капітал страхових компаній, що спричинить підвищення нестабільності у порівняні з діючою моделлю. Також значною мірою буде здійснено вплив на основні показники діяльності компаній. Стандарт не матиме впливу на фінансову звітність чи облікові політики Підприємства.

Інтерпретація КІМСФЗ 23 «Невизначеність щодо умов оподаткування прибутку»

В червні 2017 р. РМСБО опублікувала Інтерпретацію КІМСФЗ 23 *«Невизначеність щодо умов оподаткування прибутку»*, яка детально висвітлює застосування визнання та кількісного визначення вимог, зазначених в МСФЗ 12 *«Податки на прибуток»*, коли існує неясність щодо умов оподаткування прибутку. Інтерпретація чинна для річних звітних періодів, починаючи з або після 1 січня 2019 р., проте доступні деякі полегшення при переході на стандарт. Застосування інтерпретації може викликати складнощі у компаній, особливо у тих, які функціонують у більш складному транснаціональному податковому середовищі. Компаніям доведеться також визначити чи вони організували відповідні процеси та процедури таким чином, щоб отримувати інформацію на регулярній основі, оскільки це необхідно для виконання вимог, зазначених в інтерпретації, та розкриття відповідної інформації. Інтерпретація не матиме впливу на фінансову звітність чи облікові політики Підприємства.

«Передоплата з негативною компенсацією» – зміни до МСФЗ 9

Відповідно до МСФЗ 9 борговий інструмент може бути оцінений за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю із визнанням через інший сукупний дохід, за умови, що договірні грошові потоки є «виключно виплатами основної суми та відсотками за непогашеною основною сумою» (критерій SPPI) та інструмент утримується в рамках відповідної бізнес-моделі для цієї класифікації. Поправки до МСФЗ 9 роз'яснюють, що фінансовий актив підпадає під критерій SPPI незалежно від події або обставин, що призводить до дострокового розірвання договору, і незалежно від того, яка сторона платить або отримує прийнятну компенсацію за дострокове припинення дії контракту. РМСБО також уточнила, що прибуток або збиток, що виникає внаслідок модифікації фінансового зобов'язання, яке не призводить до припинення визнання, розрахований шляхом дисконтування змін у договірних грошових потоках за первісною ефективною процентною ставкою, негайно визнається у прибутках та збитках. Зміни застосовуються до річних періодів, що починаються з 1 січня 2019 р. або після цієї дати. Поправки повинні застосовуватися ретроспективно; попереднє застосування допускається. Підприємство оцінює потенційний вплив змін на фінансову звітність Підприємства.

«Довгострокові інвестиції у асоційовані та спільні підприємства» – Зміни до МСБО 28

Зміни пояснюють, що суб'єкт господарювання застосовує МСФЗ 9 *«Фінансові інструменти»* до довгострокових інвестицій у асоційовані або спільні підприємства, до яких не застосовується метод оцінки участі у капіталі, що по суті є частиною чистої інвестиції в асоційоване чи спільне підприємство (довгострокові інвестиції). Це пояснення є актуальним, оскільки це означає, що модель очікуваних втрат згідно МСФЗ 9 застосовується до таких довгострокових інвестицій. Зміни застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2019 р., або після цієї дати. Суб'єкти господарювання повинні застосовувати зміни ретроспективно, за деякими винятками. Раннє застосування поправок допускається і має бути розкрито. Зміни не матимуть впливу на фінансову звітність або облікову політику Підприємства.

Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2015-2017 рр. (випущені у грудні 2017 р.)

МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»

Зміни пояснюють, що коли суб'єкт господарювання отримує контроль над бізнесом, який є спільною операцією, він застосовує вимоги до об'єднання бізнесу, досягнутих поетапно, включаючи переоцінку раніше утримуваних часток у активах та зобов'язаннях спільної операції за справедливою вартістю. При цьому покупець переоцінює всю свою раніше утримувану частку у спільній операції. Суб'єкт господарювання застосовує ці поправки до об'єднання бізнесу, для якого дата придбання є датою початку або датою після початку першого річного звітного періоду, що починається 1 січня 2019 р., або після цієї дати. Допускається застосування раніше. Очікується, що зміни не матимуть впливу на фінансову звітність чи облікові політики Підприємства.

МСФЗ 11 «Спільна діяльність»

Сторона, яка бере участь у спільній операції, але не має спільного контролю, може отримати спільний контроль за спільною операцією, в якій діяльність спільної операції являє собою підприємство, як це визначено в МСФЗ 3. Поправки роз'яснюють, що раніше утримувані частки у цій спільній операції не переоцінюються. Суб'єкт господарювання застосовує ці поправки до операцій, в яких він отримує спільний контроль на дату початку або після початку першого річного звітного періоду, який починається 1 січня 2019 р. або після цієї дати. Допускається застосування раніше. Очікується, що зміни не матимуть впливу на фінансову звітність чи облікові політики Підприємства.

МСБО 12 «Податок на прибуток»

Зміни пояснюють, що податкові наслідки доходу у формі дивідендів більш прямо пов'язані з минулими операціями чи подіями, які спричинили розподіл прибутку, ніж з виплатами власникам. Таким чином, суб'єкт господарювання визнає податкові наслідки доходу у формі дивідендів у складі прибутку або збитку, іншого сукупного доходу або капіталу, у відповідності до того, як суб'єкт господарювання спочатку визнав такі минулі операції чи події. Суб'єкт господарювання застосовує ці поправки до річних звітних періодів, що починаються з 1 січня 2019 р. або після цієї дати. Допускається застосування раніше. Очікується, що зміни не матимуть впливу на фінансову звітність чи облікові політики Підприємства.

МСБО 23 «Витрати на позики»

Зміни пояснюють, що суб'єкт господарювання визнає як частину загальних позик будь-які позикові кошти, які спочатку були зроблені для розробки кваліфікованого активу, коли практично всі види діяльності, необхідні для підготовки цього активу для цільового використання чи продажу, завершені. Суб'єкт господарювання застосовує ці поправки до витрат на позики, що були понесені на дату початку або після початку річного звітного періоду, в якому суб'єкт господарювання застосовує ці поправки вперше. Суб'єкт господарювання застосовує ці поправки до річних звітних періодів, що починаються з 1 січня 2019 р. або після цієї дати. Допускається застосування раніше. Очікується, що зміни не матимуть впливу на фінансову звітність чи облікові політики Підприємства.

Зміни до МСБО 19 «Внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань згідно програми»

Поправки до МСБО 19 розглядають порядок обліку у випадках, коли внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань згідно програми відбуваються у звітному періоді, суб'єкт господарювання зобов'язаний:

- Визначити вартість поточних послуг, що відноситься до залишку періоду після внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань згідно програми, використовуючи актуарні припущення, використані для переоцінки чистого зобов'язання (активу) програми з встановленими виплатами, які відображають виплати, запропоновані згідно з програмою і активи програми після цієї події.
- Визначити чисту величину відсотків за період, що залишився після внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань згідно програми використовуючи: чисте зобов'язання (активу) програми з встановленими виплатами, що відображає виплати, запропоновані згідно з програмою і активи програми після цієї події; і ставку дисконтування, що застосовувалась для переоцінки цього чистого зобов'язання (активу) програми з встановленими виплатами.

Поправки також роз'яснюють, що суб'єкт господарювання повинен спершу визначити вартість послуг минулих періодів, або прибуток або збиток від погашення зобов'язань, без урахування впливу граничної величини активу. Ця сума визнається у прибутках та збитках. Після цього суб'єкт господарювання визначає вплив граничної величини активів після внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань згідно програми. Зміна даного впливу, за винятком сум, включених у чисту величину відсотків, визнається у складі іншого сукупного доходу.

Дані поправки застосовуються до змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань згідно програми, що відбулися на дату або після початку першого річного звітного періоду, який починається 1 січня 2019 р. або після цієї дати. Дозволяється дострокове застосування. Дані поправки застосовуватимуться Підприємством лише до будь-яких майбутніх змін до програми, її скорочення або погашення зобов'язань згідно програми.

«Визначення бізнесу» – Зміни до МСФЗ 3

Рада з МСФЗ видала поправки до визначення бізнесу в МСФЗ 3 *«Об'єднання бізнесу»*, щоб допомогти суб'єктам господарювання визначити, чи придбаний набір діяльностей та активів є бізнесом чи ні. Вони роз'яснюють мінімальні вимоги до бізнесу, відміняють оцінку того, чи можуть учасники ринку замінити будь-які відсутні елементи, включають інструкції, щоб допомогти суб'єктам господарювання оцінити, чи придбаний процес є суттєвим, звужують визначення бізнесу та результатів діяльності, а також запроваджують опцію застосування тесту концентрації справедливої вартості. Разом із поправками були видані нові ілюстративні приклади.

Поправки повинні застосовуватися до операцій, які є об'єднаннями бізнесу або придбанням активів, для яких дата придбання є дата 1 січня 2020 р. або після початку першого річного звітного періоду, що починається 1 січня 2020 р. або після цієї дати. Таким чином, суб'єкти господарювання не повинні переглядати такі операції, які відбувалися в попередні періоди. Дозволяється дострокове застосування, яке повинно бути розкрито у фінансовій звітності. Оскільки поправки застосовуються перспективно до операцій або інших подій, що відбуваються на дату першого застосування, Підприємство, ймовірно, не зазнає впливу цих поправок у перехідному періоді.

«Визначення суттєвості» – Поправки до МСБО 1 та МСБО 8

У жовтні 2018 р. Рада з МСФЗ видала зміни до МСБО 1 *«Подання фінансової звітності»* та МСБО 8 *«Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»* з метою узгодження визначення «суттєвості» у всіх стандартах та роз'яснення певних аспектів визначення. У новому визначенні стверджується, що «інформація є суттєвою, якщо обґрунтовано очікується, що пропущення, помилка або неясність презентації вплине на рішення первинних користувачів фінансової звітності загального призначення, прийняті на основі цієї фінансової звітності, яка містить фінансову інформацію про конкретного суб'єкта господарювання».

Поправки роз'яснюють, що суттєвість буде залежати від характеру або величини інформації, або обох. Суб'єктові господарювання необхідно оцінити, чи є інформація у відокремленому вигляді або в поєднанні з іншою інформацією суттєвою для фінансової звітності.

Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2020 р. або після цієї дати, і повинні застосовуватися перспективно. Дозволяється дострокове застосування, яке має бути розкрито у фінансовій звітності.

Передбачається, що зміни до визначення суттєвості не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Підприємства, однак запровадження терміну «замаскована інформація» у визначенні потенційно може вплинути на те, як судження про суттєвість робляться на практиці, підвищуючи важливість того, яким чином інформація подається і організовується у фінансовій звітності.

Концептуальна основа фінансової звітності

Рада з МСФЗ опублікувала *Концептуальну основу фінансової звітності* у березні 2018 р. Вона встановлює повний набір понять для фінансової звітності, написання стандартів та рекомендацій для відповідальних за підготовку у розробці послідовної облікової політики та допомоги іншим у їхніх зусиллях для розуміння та тлумачення стандартів. Переглянута *Концептуальна основа для фінансової звітності (Концептуальна основа)* не є стандартом, і жодне поняття не відхиляє тих, що існують у будь-якому стандарті або будь-яких вимогах стандарту.

Для тих хто готує фінансову звітність і розроблює облікову політику на основі *Концептуальної основи*, вона діє для річних періодів, що починаються 1 січня 2020 р. або після цієї дати.

Зміни, внесені до *Концептуальної основи* можуть вплинути на застосування МСФЗ в ситуаціях, коли жоден стандарт не застосовується до конкретної операції або події.

4.4 Виправлення помилок

Згідно з обліковою політикою Підприємства групи основних засобів «Будівлі та споруди» та «Машини та обладнання» обліковуються за моделлю переоцінки. У процесі визначення справедливої вартості цих активів станом на 31 грудня 2018 р. Підприємство виявило помилку у розрахунку справедливої вартості цих груп основних засобів станом на 31 грудня 2017 р. Помилка була виправлена шляхом перерахунку відповідних статей окремої фінансової звітності за попередній період наступним чином:

Зміни у Балансі (Звіті про фінансовий стан)	*Код рядка*	*Відображено в оприлюдненій раніше окремій фінансовій звітності на 31 грудня 2017 р.*	*Коригування*	*Скоригована сума на 31 грудня 2017 р.*
I. Необоротні активи				
Основні засоби	1010	4 763 024	24 597	4 787 621
Первісна вартість	1011	4 862 564	24 597	4 887 161
Усього за розділом I	1095	**4 809 193**	**24 597**	**4 833 790**
Баланс	1300	**7 945 339**	**24 597**	**7 969 936**
I. Власний капітал				
Капітал у дооцінках	1405	3 341 915	11 517	3 353 432
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2 134 449)	7 347	(2 127 102)
Усього за розділом I	1495	**1 383 482**	**18 864**	**1 402 346**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	317 193	5 733	322 926
Усього за розділом II	1595	**1 643 535**	**5 733**	**1 649 268**
Баланс	1900	**7 945 339**	**24 597**	**7 969 936**

Зміни у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) за 2017 рік	*Код рядка*	*Відображено в оприлюдненій раніше окремій фінансовій звітності за 2017 р.*	*Коригування*	*Скоригована сума за 2017 р.*
I. Фінансові результати				
Інші доходи	2240	9 128	14 853	23 981
Інші витрати	2270	(125 632)	(5 895)	(131 527)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	**74 930**	**8 958**	**83 888**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(21 253)	(1 611)	(22 864)
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	**53 677**	**7 347**	**61 024**
II. Сукупний дохід				
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1 629 200	15 639	1 644 839
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	**1 534 095**	**15 639**	**1 549 734**
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(273 684)	(4 122)	(277 806)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	**1 260 411**	**11 517**	**1 271 928**
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	**1 314 088**	**18 864**	**1 332 952**
IV. Розрахунок показників прибутковості акцій				
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,050	0,007	0,057
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,050	0,007	0,057

Зазначене виправлення не мало впливу на рух грошових коштів Підприємства від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

5. Суттєві облікові судження та оціночні значення

Згідно з МСБО (IAS) 1 *«Подання фінансової звітності»*, Підприємство веде облік і подає операції та інші події відповідно до їхнього змісту та економічної сутності, а не тільки їхньої юридичної форми.

Складання фінансової звітності вимагає від керівництва оцінок і припущень, що впливають на суми, відображені у фінансовій звітності та примітках до неї. Ці оцінки ґрунтуються на інформації, наявній на звітну дату. Отже, фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

Основні оцінки та припущення про майбутні події, а також інші основні джерела невизначеності в оцінках, зроблених на звітну дату, які можуть являти собою значний ризик необхідності суттєвих коригувань балансової вартості активів і зобов'язань, розглядаються нижче.

Знецінення активів – визначення груп активів, що генерують грошові потоки

Згідно з МСФЗ (IAS) 36 *«Знецінення активів»*, підприємства повинні проводити тестування одиниць, що генерують грошові потоки, на предмет знецінення. Одним із основних факторів при визначенні одиниці, що генерує грошові потоки, є можливість оцінити незалежні грошові потоки, що генеруються такою одиницею. Значна частина продукції багатьох визначених Підприємством одиниць, що генерують грошові потоки, споживається іншою одиницею, що генерує грошові потоки.

Підприємство встановило, що достатня незалежна цінова інформація для правильного визначення одиниць, що генерують грошові потоки, існує на рівні Підприємства в цілому. В поточній економічній та політичній ситуації, що склались в Україні (Примітка 1), Підприємству досить складно оцінити прогнозні дані щодо генерування грошових потоків, та Підприємство вживає всіх можливих заходів для найбільш достовірного прогнозування грошових потоків.

Резерви на знецінення активів

Суттєве судження використовується для оцінки очікуваних кредитних збитків. При визначенні очікуваних кредитних збитків враховуються такі фактори, як поточна загальна економічна кон'юнктура, галузеві економічні умови, а також історичні дані про поведінку споживачів продукції.

Зміни в економіці, промисловості, а також у фінансовому стані конкретних споживачів можуть викликати необхідність коригування резервів очікуваних кредитних збитків, відображених в окремій фінансовій звітності. Станом на 31 грудня 2018 і 2017 рр. були створені резерви очікуваних кредитних збитків для дебіторської заборгованості у сумі 3 296 тис. грн. і 9 тис. грн. відповідно (Примітка 11).

Крім того, Підприємство розраховує чисту реалізаційну вартість запасів на кожну звітну дату. Станом на 31 грудня 2018 р. сума резерву на списання запасів до чистої реалізаційної вартості склала 49 942 тис. грн. (2017 р.: 16 028 тис. грн.) (Примітка 10). Розрахунок чистої реалізаційної вартості готової продукції ґрунтується на найбільш достовірній інформації, наявній на дату розрахунку. При такому розрахунку враховуються коливання ціни або собівартості, безпосередньо пов'язані з подіями, що відбуваються після звітної дати, якщо такі події підтверджують умови, що існували на кінець періоду.

Відстрочені податкові активи

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується, якщо більше не існує ймовірності отримання достатнього оподатковуваного прибутку, який дозволив би реалізувати частину або всю суму такого відстроченого податкового активу. При визначенні такої ймовірності використовуються оцінки, що ґрунтуються на очікуваних результатах діяльності Підприємства (Примітка 9).

Податок на додану вартість до відшкодування

Сума ПДВ до відшкодування переглядається на кожну звітну дату та зменшується у випадку відсутності ймовірності його заміщення сумою ПДВ до сплати, що матиме місце протягом обґрунтовано короткого періоду часу (зазвичай дванадцять місяців) від звітної дати. Підприємство вважає, що сума ПДВ до отримання на 31 грудня 2018 р. буде повністю відшкодована в майбутньому.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення згідно з пенсійною програмою з визначеною виплатою

Підприємство збирає інформацію стосовно своїх працівників і пенсіонерів, що отримують виплати, й використовує метод актуарної оцінки для визначення поточної вартості зобов'язань із виплати винагород по закінченні трудової діяльності та відповідної вартості поточних послуг працівників. При такому розрахунку використовуються демографічні припущення щодо майбутніх характеристик існуючих і колишніх працівників, що мають право на пенсійні виплати (смертність, як працівників, так і пенсіонерів, коефіцієнт плинності кадрів, непрацездатність, достроковий вихід на пенсію тощо), а також фінансові припущення (ставка дисконтування, майбутній рівень зарплат). Підприємство використовує наявну інформацію про стаж його колишніх працівників на інших підприємствах, які є учасниками державної пенсійної програми з визначеною виплатою. Таким чином, Підприємство обліковує виплати колишнім працівникам згідно з вимогами обліку пенсійної програми з визначеною виплатою. Більш детальна інформація подана у Примітці 20.

Строки корисного використання основних засобів

Підприємство оцінює строки корисного використання об'єктів основних засобів, на основі очікувань щодо їх майбутнього використання з урахуванням технологічного розвитку, конкуренції, змін ринкової кон'юнктури та інших чинників. Строки корисного використання основних засобів переглядаються не рідше одного разу на рік наприкінці кожного фінансового року. У випадку, якщо очікування відрізняються від попередніх оцінок, зміни обліковуються як зміни в облікових оцінках відповідно до МСБО (IAS) 8 *«Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»*. Зазначені оцінки можуть вплинути на балансову вартість основних засобів у звіті про фінансовий стан і знос, визнаний у прибутках та збитках.

Справедлива вартість та тестування на знецінення основних засобів

Балансова вартість усіх груп основних засобів, за виключенням земельних ділянок та капітальних інвестицій, обліковується за моделлю переоцінки. На 31 грудня 2018 р. Підприємством була проведена чергова переоцінка балансової вартості основних засобів, включених до груп: (i) будівлі та споруди та (ii) машини та обладнання.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості та неспеціалізованого обладнання була визначена шляхом порівняння з ринковою ціною аналогічних об'єктів на дату останньої оцінки на 31 грудня 2018 р. (рівень 2 ієрархії). Справедлива вартість спеціалізованих машин, обладнання була визначена за принципом залишкової відновлювальної вартості у зв'язку з відсутністю ринкової вартості для таких основних засобів (рівень 3 ієрархії). При встановленні справедливої вартості активів 3-го рівня ієрархії незалежні оцінювачі використовували метод визначення залишкової відновлюваної вартості, який полягає в розгляді вартості подібних активів, які можливо розглядати, як альтернативу оцінюваного активу, скориговану на фактичний знос (фізичний знос, функціональний знос та економічне знецінення). Об'єкти, подібні оцінюваному, повинні відповідати ряду вимог: (i) подібність основних характеристик і показників з оцінюваним об'єктом; (ii) наближеність у часі до дати оцінки даних за цінами об'єктів порівняння.

При визначенні фізичного зносу оцінювач ґрунтувався на визначенні ефективного віку та строку корисного використання. Величина ефективного віку визначалась виходячи з його фактичного віку з урахуванням поточного типу використання та методу розбивки (з умовної шкали технічного стану об'єктів).

При визначенні економічного знецінення для даної моделі, оцінювач застосовував основне припущення – визначення ставки дисконтування прогнозних грошових потоків на 5 років із застосуванням середньозваженої вартості капіталу WACC у розмірі 22,93% (зокрема для її визначення, оцінювачем було застосовано такі ставки: безризикову ставку в доларі США 3,19%, ризик країни 7,83%, систематичний ризик на рівні коефіцієнту 1,35% тощо) та середнього індексу споживчих цін на рівні 5,23%.

При збільшенні застосованої ставки дисконтування (WACC), вартість оцінюваної одиниці зменшуватиметься, при зменшенні – вартість оцінюваної одиниці зростатиме.

Підприємство оцінює необхідність проведення наступної переоцінки вищевказаних груп основних засобів на основі впливу ринкових та неринкових факторів, що можуть свідчити про можливість відхилення балансової вартості основних засобів від їх справедливої вартості, зокрема: істотне падіння або зростання ринкових цін, галузеві або економічні тенденції (Примітка 1), зміни ринкової кон'юнктури та інші чинники.

Підприємство провело відповідний аналіз факторів, які могли б свідчити про можливість відхилення балансової вартості основних засобів від їх справедливої вартості станом на 31 грудня 2018 р. та прийшло до висновку, що балансова вартість основних засобів, включених до груп (iii) транспортні засоби та (iv) інвентар та офісне обладнання не відрізнялася суттєво від їх справедливої вартості, визначеної під час попередньої переоцінки за вирахуванням зносу, який було нараховано з того моменту.

6. Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції

2018 рік	*Земля та капітальні поліпшення*	*Будівлі та споруди*	*Машини та обладнання*	*Транспортні засоби*	*Інвентар та офісне обладнання*	*Незавершені капітальні інвестиції*	*Усього*
Первісна або переоцінена вартість							
На 1 січня 2018 р.	**18 456**	**2 751 297**	**1 884 755**	**147 616**	**85 037**	**27 477**	**4 914 638**
Надходження	–	161	102 402	2 732	2 998	1 750	**110 043**
Вибуття	–	(34)	(10 992)	(438)	(2 386)	–	**(13 850)**
Переоцінка	–	140 936	(73 551)	–	–	–	**67 385**
На 31 грудня 2018 р.	**18 456**	**2 892 360**	**1 902 614**	**149 910**	**85 649**	**29 227**	**5 078 216**
Знос							
На 1 січня 2018 р.	**(566)**	–	–	**(58 075)**	**(40 899)**	–	**(99 540)**
Нараховано за рік	(33)	(131 905)	(197 842)	(7 112)	(9 171)	–	**(346 063)**
Вибуття	–	–	399	200	2 303	–	**2 902**
Переоцінка	–	131 905	197 443	–	–	–	**329 348**
На 31 грудня 2018 р.	**(599)**	–	–	**(64 987)**	**(47 767)**	–	**(113 353)**
Балансова вартість							
На 1 січня 2018 р.	**17 890**	**2 751 297**	**1 884 755**	**89 541**	**44 138**	**27 477**	**4 815 098**
На 31 грудня 2018 р.	**17 857**	**2 892 360**	**1 902 614**	**84 923**	**37 882**	**29 227**	**4 964 863**

2017 рік (перераховано)	*Земля та капітальні поліпшення*	*Будівлі та споруди*	*Машини та обладнання*	*Транспортні засоби*	*Інвентар та офісне обладнання*	*Незавершені капітальні інвестиції*	*Усього*
Первісна або переоцінена вартість							
На 1 січня 2017 р.	**18 456**	**1 715 628**	**1 560 189**	**148 253**	**80 488**	**42 179**	**3 565 193**
Надходження	–	4 926	100 436	649	4 792	(14 702)	**96 101**
Вибуття	–	(1 189)	(24 189)	(1 286)	(243)	–	**(26 907)**
Переоцінка	–	1 031 932	248 319	–	–	–	**1 280 251**
На 31 грудня 2017 р.	**18 456**	**2 751 297**	**1 884 755**	**147 616**	**85 037**	**27 477**	**4 914 638**
Знос							
На 1 січня 2017 р.	**(533)**	**(75 869)**	**(120 904)**	**(41 777)**	**(31 994)**	–	**(271 077)**
Нараховано за рік	(33)	(75 399)	(114 169)	(17 216)	(9 065)	–	**(215 882)**
Вибуття	–	48	8 230	918	160	–	**9 356**
Переоцінка	–	151 220	226 843	–	–	–	**378 063**
На 31 грудня 2017 р.	**(566)**	–	–	**(58 075)**	**(40 899)**	–	**(99 540)**
Балансова вартість							
На 1 січня 2017 р.	**17 923**	**1 639 759**	**1 439 285**	**106 476**	**48 494**	**42 179**	**3 294 116**
На 31 грудня 2017 р.	**17 890**	**2 751 297**	**1 884 755**	**89 541**	**44 138**	**27 477**	**4 815 098**

Станом на 31 грудня 2018 р. Підприємство провело чергову переоцінку груп основних засобів (і) будівлі та споруди та (іі) машини та обладнання. Загальний приріст вартості дооцінки основних засобів склав 396 733 тис. грн (за результатами переоцінки станом на 31 грудня 2017 р.: 1 658 314 тис. грн.). Приріст вартості, відображений у складі іншого сукупного доходу за 2018 рік, склав 398 019 тис. грн. (2017 р.:1 644 839 тис. грн.). Частина приросту вартості від переоцінки основних засобів, що відновлює зменшення вартості від уцінки попередньої переоцінки того ж активу, яка була визнана у складі збитку в попередніх періодах, склала 4 571 тис. грн. (2017 р.: 23 883 тис. грн.) та відображена у складі інших доходів у поточному періоді (Примітка 26). Зменшення вартості від уцінки попередньої переоцінки, що перевищує дооцінку попередніх періодів, відображено у прибутках та збитках, а саме в інших витратах у сумі 5 857 тис. грн. (2017 р.:10 408 тис.грн.) (Примітка 26).

Ієрархія оцінок основних засобів, які обліковуються за справедливою вартістю, за рівнями:

Дата оцінки	*Рівень 2*	*Рівень 3*	*Усього*
31 грудня 2018 р.	770 944	4 024 030	**4 794 974**
31 грудня 2017 р.	556 190	4 079 862	**4 636 052**

Для основних засобів, що відносяться до рівня 3 ієрархії, згідно з методами оцінки, застосованими незалежним оцінювачем, справедлива вартість становила:

	Справедлива вартість для 3 рівня	
	2018 р.	*2017 р. (перераховано)*
На 1 січня	**4 079 862**	**2 867 212**
Переміщення до складу Рівня 3	8 950	25 436
Переміщення зі складу Рівня 3	(308 892)	(179 603)
Зміни за період, що відображені у звіті про прибутки та збитки	(1 365)	8 022
Зміни за період, що відображені у звіті про інший сукупний дохід	378 589	1 385 376
Знос	(225 657)	(167 968)
Надходження	92 543	141 387
На 31 грудня	**4 024 030**	**4 079 862**

Активи переміщуються зі складу Рівня 3 у випадку, якщо при використанні методик оцінки, вихідні дані, які суттєво впливають на справедливу вартість, можуть прямо або опосередковано спостерігатись на відкритому ринку на дату проведення переоцінки.

Активи переміщуються до складу Рівня 3 зі складу Рівня 2 у випадку, якщо використання методик оцінки з даними, які спостерігаються на активному ринку, є неможливим на дату проведення переоцінки.

Якби будівлі та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інвентар та офісне обладнання відображалися за первісною вартістю, то їх залишкова вартість була б наступною:

	Залишкова вартість станом на 31 грудня	
	2018 р.	*2017 р.*
Будівлі та споруди	182 460	199 979
Машини та обладнання	544 898	488 891
Транспортні засоби	12 738	12 928
Інвентар та офісне обладнання	22 150	26 776

Вартість основних засобів, що були повністю зношені, але все ще перебували у використанні, становила 102 639 тис. грн. (2017 р.: 78 529 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2018 р. будівлі залишковою вартістю 2 123 441 тис. грн. (2017 р.: 1 896 264 тис. грн.), а також деякі машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби залишковою вартістю 1 701 719 тис. грн. (2017 р.: 1 694 472 тис. грн.) були передані у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками (Примітка 15).

7. Нематеріальні активи

	2018 р.	*2017 р.*
Первісна вартість		
Станом на 1 січня	**47 545**	**48 308**
Надходження	2 622	1 614
Вибуття	(907)	(2 377)
Станом на 31 грудня	**49 260**	**47 545**
Накопичена амортизація		
Станом на 1 січня	**(37 526)**	**(36 010)**
Нараховано за рік	(3 364)	(3 796)
Вибуття	715	2 280
Станом на 31 грудня	**(40 175)**	**(37 526)**
Залишкова вартість		
Станом на 1 січня	**10 019**	**12 298**
Станом на 31 грудня	**9 085**	**10 019**

Станом на 31 грудня 2018 р. нематеріальні активи первісною вартістю 5 180 тис. грн. (2017 р.: 3 724 тис. грн.) були повністю замортизовані, але все ще перебували у використанні.

8. Інші необоротні активи

	2018 р.	*2017 р.*
Депозити в гривні з річною відсотковою ставкою 9,25%-11,8%	227 135	–
Депозити в доларах США з річною відсотковою ставкою 1,1-1,7%	55 437	–
Передплата з податку на прибуток	1 918	1 918
Резерв очікуваних кредитних збитків	(182)	–
	284 308	**1 918**

Станом на 31 грудня 2018 р. терміном погашення депозитів є травень 2020 р. та листопад 2020 р. (2017 р.: Підприємство не мало довгострокових депозитів).

Станом на 31 грудня 2018 р. депозити у сумі 278 773 тис. грн. були передані в заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками Підприємству (Примітка 15).

9. Податок на прибуток

Складові витрат із податку на прибуток:

Прибутки та збитки

	2018 р.	*2017 р. (перераховано)*
(Вигоди) / витрати з відстроченого податку на прибуток, що відносяться до виникнення та повернення тимчасових різниць	(86 714)	22 864
(Вигоди) / витрати з податку на прибуток	**(86 714)**	**22 864**

Інший сукупний дохід

	2018 р.	*2017 р. (перераховано)*
Відстрочений податок на прибуток, що виникає від дооцінки основних засобів	69 929	294 919
Відстрочена вигода з податку на прибуток, що виникає внаслідок визнання актуарних прибутків та збитків	(5 313)	(17 113)
Податок на прибуток, пов'язаний із сукупним доходом	**64 616**	**277 806**

Фінансовий прибуток/(збиток) до оподаткування узгоджується з витратами з податку на прибуток у такий спосіб:

	2018 р.	*2017 р. (перераховано)*
(Збиток)/прибуток до оподаткування	**(515 166)**	**83 888**
(Вигода з податку)/податок на прибуток за діючою ставкою 18%	**(92 730)**	**15 100**
Податковий ефект витрат, які не включаються до складу витрат для визначення оподатковуваного прибутку	6 016	7 764
(Вигода з податку)/податок на прибуток	**(86 714)**	**22 864**

Відстрочені активи та зобов'язання з податку на прибуток стосувалися такого:

	На 31 грудня 2018 р.	*Зміни, визнані у прибутках і збитках у 2018 р.*	*Зміни, визнані у іншому сукупному доході у 2018 р.*	*На 31 грудня 2017 р. (перераховано)*
Відстрочені активи з податку на прибуток				
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	323 792	29 445	–	294 347
Довгострокові забезпечення (i)	90 613	4 060	5 313	81 240
Запаси (ii)	10 775	6 038	–	4 737
Поточні забезпечення (iv)	420	112	–	308
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток				
Основні засоби (iii)	(726 428)	47 059	(69 929)	(703 558)
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток, чиста вартість	**(300 828)**	**–**	**–**	**(322 926)**
Доходи/(витрати) з відстроченого податку на прибуток	**–**	**86 714**	**(64 616)**	**–**

	На 31 грудня 2017 р. (перераховано)	*Зміни, визнані у прибутках і збитках у 2017 р. (перераховано)*	*Зміни, визнані у іншому сукупному доході у 2017 р. (перераховано)*	*На 31 грудня 2016 р.*
Відстрочені активи з податку на прибуток				
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	294 347	(44 467)	–	338 814
Довгострокові забезпечення (i)	81 240	(3 656)	17 113	67 783
Запаси (ii)	4 737	(2 013)	–	6 750
Поточні забезпечення (iv)	308	308	–	–
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток				
Основні засоби (iii)	(703 558)	26 964	(294 919)	(435 603)
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток, чиста вартість	**(322 926)**	**–**	**–**	**(22 256)**
(Витрати)/доходи з відстроченого податку на прибуток	**–**	**(22 864)**	**(277 806)**	**–**

Природа тимчасових різниць є такою:

(i) Довгострокові забезпечення – різниці в періодах визнання;

(ii) Запаси – різниці в методах оцінки запасів і періодах визнання;

(iii) Основні засоби – різниці в методах нарахування зносу та ефект переоцінки основних засобів.

(iv) Поточні забезпечення - різниці в періодах визнання.

Станом на 31 грудня 2018 р. Підприємство накопичило податкові збитки у розмірі 1 798 846 тис. грн. (2017 р.: 1 635 261 тис. грн.). Відстрочені податкові активи було визнано у повній сумі щодо зазначених податкових збитків, оскільки Керівництво Підприємства впевнене в тому, що вони будуть зараховані проти майбутніх оподатковуваних прибутків у найближчому майбутньому.

10. Запаси

	2018 р.	*2017 р.*
Готова продукція		
Нержавіюча сталь	148 436	116 267
Конструкційна сталь	70 870	57 502
Інструментальна сталь	48 172	40 954
Підшипникова сталь	11 198	6 542
Швидкорізальна інструментальна сталь	8 605	16 479
Жаростійка сталь	1 610	3 006
Резерв під знецінення	(21 982)	(5 422)
Готова продукція (чиста реалізаційна вартість)	**266 909**	**235 328**
Виробничі запаси		
Матеріали	533 913	406 020
Запасні частини	95 158	87 970
Інші	13 042	9 496
Резерв під знецінення	(3 463)	(248)
Виробничі запаси (чиста реалізаційна вартість)	**638 650**	**503 238**
Незавершене виробництво	515 285	515 944
Резерв під знецінення	(24 497)	(10 358)
Незавершене виробництво (чиста реалізаційна вартість)	**490 788**	**505 586**
	1 396 347	**1 244 152**

Станом на 31 грудня 2018 р. виробничі запаси та готова продукція на суму 627 700 тис. грн. (2017 р.: 627 700 тис. грн.) були передані у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками (Примітка 15).

11. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги

	2018 р.	*2017 р.*
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 190 536	1 332 506
Резерв очікуваних кредитних збитків	(3 296)	(9)
	1 187 240	**1 332 497**

Дебіторська заборгованість є безпроцентною та з контрактним строком погашення 3-45 днів.

Станом на 31 грудня 2018 р. дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги від трьох контрагентів складала 659 658 тис. грн. (2017 р.: 838 691 тис. грн.).

Зміна резерву очікуваних кредитних збитків для дебіторської заборгованості була такою:

	2018 р.	*2017 р.*
Станом на 1 січня	**9**	**23**
Ефект застосування МСФЗ 9 (Примітка 4.1)	2 993	–
Нараховані суми	297	–
Використані суми	(3)	(9)
Сторно невикористаних сум	–	(5)
Станом на 31 грудня	**3 296**	**9**

Нижче наведено аналіз дебіторської заборгованості за термінами виникнення станом та інформацію про схильність Підприємства до кредитного ризику за дебіторською заборгованістю з використанням матриці резерву очікуваних кредитних збитків:

		Прострочка платежів			
31 грудня 2018 р.	*Поточна*	*<30 днів*	*31-60 днів*	*>61 дня*	*Всього*
Відсоток очікуваних кредитних збитків	0,07%	0,14%	0,28%	1.18%	
Розрахункова загальна валова балансова вартість при дефолті	3 330	621 520	471 394	94 292	**1 190 536**
Резерв очікуваних кредитних збитків	2	865	1 313	1 116	**3 296**

		Прострочка платежів			
31 грудня 2017 р.	*Поточна*	*<30 днів*	*31-60 днів*	*>61 дня*	*Всього*
Відсоток очікуваних кредитних збитків	0,07%	0,13%	0,26%	1,12%	
Розрахункова загальна валова балансова вартість при дефолті	256	698 294	586 686	47 270	**1 332 506**
Резерв очікуваних кредитних збитків*	-	922	1 549	531	**3 002**

** Резерв очікуваних кредитних збитків станом на 31 грудня 2017 р. наведено з урахуванням ефекту застосування МСФЗ 9 у сумі 2 993 тис. грн. (Примітка 4.1).*

Станом на 31 грудня 2018 р. дебіторська заборгованість (до вирахування резерву очікуваних кредитних збитків) у сумі 922 835 тис. грн. (2017 р.: 978 318 тис. грн.) була передана у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками Підприємству (Примітка 15).

12. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

Станом на 31 грудня 2018 р. дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом представлена ПДВ до відшкодування у сумі 110 723 тис. грн. (2017 р.: 107 468 тис. грн.).

13. Грошові кошти та їх еквіваленти

	2018 р.	*2017 р.*
Грошові кошти в банках	66 622	137 317
Грошові кошти в касі	–	7
Резерв очікуваних кредитних збитків	(73)	–
	66 549	**137 324**

Протягом 2018 р. на залишок грошових коштів у банках нараховувались відсотки за плаваючою ставкою від 1% до 12,5% річних (2017 р.: від 1% до 16,25% річних).

14. Поточні фінансові інвестиції

Станом на 31 грудня 2018 р. Підприємство не мало поточних фінансових інвестицій. Станом на 31 грудня 2017 р. до складу поточних фінансових інвестицій було включено депозити зі строком погашення у листопаді 2018 р., зокрема, депозити в гривні на суму 174 841 тис. грн. з річною відсотковою ставкою 10,2-14,5% та депозити в доларах США на суму 16 840 тис. грн. з річною відсотковою ставкою 1,1-3,2%.

Станом на 31 грудня 2017 р. депозити у сумі 190 716 тис. грн. були передані в заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками Підприємству (Примітка 15).

15. Кредити банків

	2018 р.	*2017 р.*
Довгострокові кредити банків (стаття 1510)	3 920 356	866 635
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (стаття 1610)	120 975	3 320 295
	4 041 331	**4 186 930**

Станом на 31 грудня кредити банків було отримано у таких валютах та під такі процентні ставки:

	2018 р.			*2017 р.*		
Валюта	*Строк погашення*	*Ефективна процентна ставка*	*Заборгованість за тілом кредиту*	*Строк погашення*	*Ефективна процентна ставка*	*Заборгованість за тілом кредиту*
Фіксовані ставки						
Долар США	2 грудня 2021 р.	11,25%	1 450 865	5 жовтня 2018 р.	11,25%	1 504 403
Долар США	2 грудня 2021 р.	10,50%	1 450 231	31 липня 2019 р.	10,50%	1 503 760
Долар США	5 квітня 2020 р.	11,20%	626 581	5 жовтня 2018 р.	11,20%	649 705
Долар США	27 листопада 2020 р.	6,25%	264 627	29 листопада 2018 р.	5,75%	272 248
Гривня	27 листопада 2020 р.	18,25%	249 027	29 листопада 2018 р.	17,25%	256 814
			4 041 331			**4 186 930**

Протягом 2018 р. Підприємство провело реструктуризацію кредитів, у результаті якої з банками-кредиторами були узгоджені нові графіки погашення заборгованості з кінцевим терміном погашення у 2020-2021 рр.

Станом на 31 грудня 2018 р. Підприємством не було виконано деякі фінансові показники, передбачені договорами про надання кредитних ліній із двома банками. Оскільки Підприємство отримало повідомлення від цих банків, у яких вказано, що до Підприємства не буде застосовано санкцій та вимог дострокового повернення, незважаючи на порушення вимог виконання зазначених фінансових показників, заборгованість за цими кредитами у розмірі 1 082 734 тис. грн. була представлена у складі довгострокових зобов'язань відповідно до умов кредитних договорів.

Узагальнена інформація про забезпечення, надане під виконання зобов'язань за кредитами станом на 31 грудня 2018 та 2017 рр., подана нижче:

	2018 р.	*2017 р.*
Основні засоби (Примітка 6)	3 825 160	3 590 736
Запаси (Примітка 10)	627 700	627 700
Дебіторська заборгованість (Примітка 11)	922 835	978 318
Банківські депозити (Примітка 8, Примітка 14)	278 773	190 716
Права отримання майбутньої виручки за договорами продажу	5 558 173	5 572 520

Станом на 31 грудня 2018 р. основні засоби надані під виконання зобов'язань за кредитами та позиковими коштами, включають також балансову вартість основних засобів, які були надані дочірньою компанією Підприємства ТОВ «Завод столових приборів-ДСС» у сумі 1 892 тис. грн. (2017 р.: 2 003 тис. грн.).

Зміни в зобов'язаннях, обумовлених фінансовою діяльністю, включаючи як зміни, зумовлені грошовими потоками, так і зміни, не обумовлені ними, подані нижче:

	2018 р.	*2017 р.*
Кредити банків станом на 1 січня	**4 186 930**	**4 136 382**
Надходження від отримання позик	–	256 814
Погашення позик	(90 946)	(316 323)
Вплив зміни валютних курсів	(54 653)	110 057
Кредити банків станом на 31 грудня	**4 041 331**	**4 186 930**

16. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги

	2018 р.	*2017 р.*
Заборгованість перед іноземними постачальниками матеріалів та послуг	992 325	790 240
Заборгованість перед внутрішніми постачальниками матеріалів та послуг	762 183	551 754
	1 754 508	**1 341 994**

Кредиторська заборгованість є безпроцентною із середнім строком погашення 30-90 днів.

Станом на 31 грудня 2018 р. кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги трьом контрагентам складала 838 094 тис. грн. (2017 р.: двом контрагентам – 712 364 тис. грн.).

17. Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами

	2018 р.	*2017 р.*
Аванси за металопродукцію одержані:		
від вітчизняних покупців	57 117	93 574
від іноземних покупців	3 384	5 360
за договорами комісії	–	3
	60 501	**98 937**

З авансів, одержаних на початок року, на основі виконаних зобов'язань за договорами з покупцями протягом 2018 р. Підприємство визнало чистий дохід від реалізації продукції на суму 97 458 тис. грн. (з авансів із балансовою вартістю 45 038 тис.грн., одержаних на початок 2017 р., було визнано чистий дохід від реалізації на суму 44 285 тис. грн.).

18. Поточні забезпечення

	2018 р.	*2017 р.*
Матеріальне заохочення працівників	35 683	30 480
Невикористані відпустки	32 678	24 000
Резерв по судовим справам	2 491	517
Інші нарахування	2 334	1 710
	73 186	**56 707**

19. Інші поточні зобов'язання

	2018 р.	*2017 р.*
Нараховані проценти за кредитами банків	37 829	38 692
Інші	1 410	1 087
	39 239	**39 779**

Зміни в поточних зобов'язаннях за нарахованими процентами за кредитами банків, включаючи як зміни, зумовлені грошовими потоками, так і зміни, не обумовлені ними, подані нижче:

	2018 р.	*2017 р.*
Зобов'язання з нарахованих процентів за кредитами банків станом на 1 січня	**38 692**	**33 959**
Нараховані проценти за кредитами банків	445 439	442 890
Сплачені проценти за кредитами банків	(443 892)	(437 195)
Вплив зміни валютних курсів	(2 410)	(962)
Зобов'язання з нарахованих процентів за кредитами банків станом на 31 грудня	**37 829**	**38 692**

20. Довгострокові забезпечення

	2018 р.	*2017 р.*
Пенсійні зобов'язання з визначеними виплатами	436 458	396 398
Зобов'язання за іншими виплатами працівникам	72 653	63 289
Інші довгострокові забезпечення	20	20
	509 131	**459 707**

Пенсійні зобов'язання з визначеними виплатами

Підприємство має законодавчо встановлене зобов'язання компенсувати Державному пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, виплачуваних деяким категоріям колишніх і діючих працівників Підприємства. За умовами цього пенсійного плану працівники Підприємства зі стажем роботи у шкідливих умовах мають право на достроковий вихід на пенсію та на додаткові виплати, які фінансуються Підприємством та виплачуються Державним пенсійним фондом України. Ці зобов'язання підпадають під визначення пенсійної програми з визначеною виплатою.

Станом на 31 грудня 2018 р. загальна кількість учасників цієї пенсійної програми склала 2 424 осіб (2017 р.: 1 815 осіб), включаючи 1 379 осіб (2017 р.: 1 430 осіб), які отримували виплати.

Рух зобов'язань за пенсійною програмою з визначеною виплатою

	2018 р.	*2017 р.*
Зобов'язання з виплат станом на 1 січня	**396 398**	**335 335**
Вартість поточних послуг	9 942	8 929
Процентні витрати	53 854	50 372
Здійснені виплати	(49 981)	(41 026)
Актуарні збитки/(прибутки) за зобов'язаннями у результаті змін у припущеннях, а саме:	26 245	88 456
- коригування зобов'язань по плану на основі досвіду	43 376	43 657
- результат змін в демографічних актуарних припущеннях	705	(443)
- результат змін в фінансових актуарних припущеннях	(17 836)	45 242
Встановлене збільшення вартості минулих послуг	–	(45 668)
Зобов'язання з виплат станом на 31 грудня	**436 458**	**396 398**

Витрати за пенсійною програмою з визначеною виплатою

	2018 р.	*2017 р.*
Вартість поточних послуг	9 942	8 929
Процентні витрати	53 854	50 372
Визнані зміни у вартості минулих послуг	–	(45 668)
Витрати за пенсійною програмою	**63 796**	**13 633**

Вартість поточних послуг включена до складу витрат на зарплату та відповідних витрат у складі собівартості реалізованої продукції. Витрати за процентами відображені у статті фінансових витрат.

Станом на 31 грудня 2018 р. найкраща оцінка суми очікуваних виплат Підприємства за пенсійною програмою на наступний рік становить 48 846 тис. грн. (2017 р.: 52 473 тис. грн.).

У 2018 році середньозважена тривалість зобов'язань за пенсійною програмою з визначеною виплатою склала 8,2 років (2017 р.: 8 років).

Зобов'язання за іншими виплатами працівникам

Підприємство має договірні зобов'язання з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, що мають тривалий стаж роботи, та з певних пенсійних пільг згідно з колективним договором. Ця незабезпечена пенсійна програма охоплює всіх працівників Підприємства станом на 31 грудня 2018 р. в кількості 5 307 осіб (2017 р.: 5 466 осіб). У 2007 році Підприємство впровадило дві інші програми виплат працівникам: виплати до ювілею, які охоплюють усіх працівників Підприємства, та квартальні виплати певним категоріям працівників, передбачені колективним договором, що охоплюють усіх працівників підприємства, а також 3 447 пенсіонерів станом на 31 грудня 2018 р., що отримують ці пільгові виплати (2017 р.: 3 610 осіб).

Рух зобов'язань із інших виплат

	2018 р.	*2017 р.*
Зобов'язання з інших виплат станом на 1 січня	**63 289**	**49 413**
Вартість поточних послуг	2 489	1 925
Процентні витрати	8 801	7 527
Здійснені виплати	(5 176)	(4 729)
Актуарні збитки/(прибутки) за зобов'язаннями у результаті відхилень від фактичних припущень, а саме:	3 250	9 177
- коригування зобов'язань по плану на основі досвіду	7 058	4 921
- результат змін в демографічних актуарних припущеннях	107	(122)
- результат змін в фінансових актуарних припущеннях	(3 915)	4 378
Встановлене зменшення вартості минулих послуг	–	(24)
Зобов'язання з інших виплат станом на 31 грудня	**72 653**	**63 289**

Витрати за іншими виплатами, визнані у звіті про фінансові результати

	2018 р.	*2017 р.*
Вартість поточних послуг	2 489	1 925
Процентні витрати	8 801	7 527
Вартість минулих послуг	–	(24)
Визнані актуарні (прибутки) / збитки	(20)	2 528
Витрати за іншими виплатами	**11 270**	**11 956**

Вартість поточних послуг включена до складу витрат на зарплату та відповідних витрат у складі собівартості реалізованої продукції. Витрати за процентами відображені у статті фінансових витрат.

Станом на 31 грудня 2018 р. найкраща оцінка суми очікуваних виплат Підприємства за цією програмою на наступний рік становить 27 266 тис. грн. (2017: 20 304 тис. грн.).

У 2018 році середньозважена тривалість зобов'язань за виплатами згідно колективного договору складала 3,5 роки (2017 р.: 4,3 роки) і за іншими виплатами 5,1 роки (2017 р: 5,3 роки).

Основні актуарні припущення

Нижче подані основні припущення, використані при визначенні зобов'язань Підприємства за пенсійною програмою.

	2018 р.	*2017 р.*
Ставка дисконтування	14,10%	14,50%
Прогноз зростання заробітної плати та пенсійних виплат	5,00%	6,00%
Плинність кадрів	6,00%	6,00%
Ставка інфляції	5,60%	5,70%

Аналіз чутливості основних припущень станом на 31 грудня:

	Збільшення «+»/ зменшення «–» ставки	*Ефект на зобов'язання з виплат 2018 р.*	*Ефект на зобов'язання з виплат 2017 р.*
Ставка дисконтування	+1%	(33 500)	(28 593)
Ставка дисконтування	-1%	37 929	32 270
Щорічне зростання заробітної плати	+1%	27 441	21 927
Щорічне зростання заробітної плати	-1%	(24 997)	(19 904)
Інфляція	+1%	7 128	6 252
Інфляція	-1%	(6 975)	(6 068)
Плинність кадрів	+1%	(662)	(598)
Плинність кадрів	-1%	764	690

21. Чистий дохід від реалізації продукції

Підприємство отримало доходи від продажу виробів такої номенклатури:

	2018 р.	*2017 р.*
Нержавіюча сталь	5 284 435	4 385 159
Конструкційна сталь	2 301 041	1 805 589
Інструментальна сталь	1 113 611	1 058 859
Жаростійка сталь	313 378	176 428
Підшипникова сталь	304 274	365 920
Швидкорізальна інструментальна сталь	289 842	344 411
Спеціальні сплави нікелевмісткі	6 127	10 219
Інше	4 243	4 613
	9 616 951	**8 151 198**

За 2018 рік чистий дохід від реалізації металопродукції трьом контрагентам, в т.ч. за договорами комісії, складав 5 523 189 тис. грн. (2017 р.: 4 611 113 тис. грн.). Винагорода за вищевказаними договорами комісії, включена до витрат на збут за 2018 рік, склала 675 тис. грн. (2017 р.: 705 тис. грн.).

22. Собівартість реалізованої продукції

	2018 р.	*2017 р.*
Матеріали	6 346 506	4 965 498
Витрати на енергоносії, теплопостачання та інші послуги	1 624 096	1 405 147
Заробітна плата та відповідні нарахування	730 468	500 757
Амортизація	308 106	202 380
Інше	94 328	69 477
	9 103 504	**7 143 259**

За 2018 рік закупівлі матеріалів та послуг, які включаються до собівартості реалізованої продукції, від трьох контрагентів складали 2 314 810 тис. грн. (2017 р: 1 996 317 тис. грн.).

23. Витрати на збут

	2018 р.	*2017 р.*
Експедиторські та транспортні послуги	278 216	176 266
Заробітна плата та відповідні витрати	28 332	21 692
Витрати на зберігання та пакування	6 276	4 794
Амортизація	2 370	2 455
Страхування запасів та інших активів	1 144	939
Інші збутові витрати	11 947	8 978
	328 285	**215 124**

24. Адміністративні витрати

	2018 р.	*2017 р.*
Заробітна плата та відповідні нарахування	101 786	75 967
Професійні послуги	12 101	4 282
Перевезення	9 906	8 471
Банківські послуги	7 031	6 616
Амортизація	5 648	3 295
Матеріали	1 451	1 554
Послуги зв'язку	1 016	1 043
Інші загальні та адміністративні витрати	16 155	21 475
	155 094	**122 703**

Аудиторські послуги та консультаційні послуги з питань трансфертного ціноутворення, які надавалися компаніями мережі Ернст енд Янг Глобал Лімітед, включено до складу професійних послуг.

25. Інші операційні доходи та витрати

	2018 р.	*2017 р.*
Дохід від оприбуткування запасів	44 007	34 651
Чистий дохід від реалізації надлишкових запасів, за вирахуванням їх собівартості	11 835	3 770
Пені та штрафи отримані	1 871	3 632
Повернення надмірно сплаченого ввізного мита	69	2 011
Доходи від операційних курсових різниць, чиста вартість	–	66 669
Інші доходи	7 095	11 540
Всього – інші операційні доходи	**64 877**	**122 273**

	2018 р.	*2017 р.*
Витрати від операційних курсових різниць, чиста вартість	69 519	–
Витрати на соціальні заходи та утримання об'єктів соціальної сфери	50 416	37 767
Матеріальне заохочення	12 962	10 098
Нестачі і втрати від псування цінностей	4 935	2 181
Витрати на благодійність	3 887	4 017
Донарахування ПДВ зобов'язання	3 174	2 516
Витрати по створенню резерву за судовими справами	1 974	–
Пені та штрафи сплачені	440	18 152
Очікувані кредитні збитки по дебіторській заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, грошам та їх еквівалентам та іншим необоротним активам	246	18 867
Витрати з нарахованого ПДВ зобов'язання згідно судових рішень	–	12 149
Інші витрати	23 453	12 568
Всього – інші операційні витрати	**171 006**	**118 315**

26. Інші доходи та витрати

	2018 р.	*2017 р. (перераховано)*
Доходи від неопераційних курсових різниць, чиста вартість	57 063	–
Дохід від відновлення раніше визнаного зменшення в результаті переоцінки основних засобів	4 571	23 883
Інші доходи	17	98
Всього – інші доходи	**61 651**	**23 981**

	2018 р.	*2017 р. (перераховано)*
Збиток від вибуття необоротних активів	6 804	12 242
Зменшення в результаті переоцінки основних засобів	5 857	10 408
Збитки від неопераційних курсових різниць, чиста вартість	–	108 877
Інші витрати	167	–
Всього – інші витрати	**12 828**	**131 527**

27. Інші фінансові доходи

У 2018 р. інші фінансові доходи включали процентні доходи за депозитами та нараховані відсотки на залишки на інших рахунках в банках у сумі 31 985 тис. грн. (2017: 34 244 тис. грн.).

28. Фінансові витрати

	2018 р.	*2017 р.*
Процентні витрати за банківськими позиками (Примітка 15)	445 439	442 890
Процентні витрати за пенсійними зобов'язаннями ((Примітка 20)	62 655	57 899
Інші фінансові витрати	11 819	16 091
	519 913	**516 880**

29. Власний капітал

Зареєстрований капітал

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 рр. зареєстрований, випущений і повністю сплачений статутний капітал Підприємства становив 1 075 030 простих акцій номінальною вартістю 46,25 грн. кожна.

Капітал у дооцінках

Капітал у дооцінках включає приріст вартості основних засобів, що обліковуються за моделлю переоцінки.

Додатковий капітал

	2018 р.	*2017 р.*
Вплив гіперінфляції на статутний капітал (i)	114 627	114 627
Перепродаж викуплених акцій (ii)	120	–
	114 747	**114 627**

(i) Протягом 10-річного періоду до 31 грудня 2000 р. Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою. Тому Підприємство застосувало МСБО (IAS) 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», й, відповідно, ця окрема фінансова звітність відображає статутний капітал з урахуванням поправок номінальної вартості акцій на відповідні коефіцієнти для відображення впливу гіперінфляції на 1 січня 2001 р.

(ii) У 2017 р. у результаті зміни типу Підприємства, як зазначено у Примітці 1, акціонерам було запропоновано викупити їхні акції, в результаті чого Підприємство викупило власні акції на суму 761 тис. грн., які було відображено у складі вилученого капіталу станом на 31 грудня 2017 р. Протягом 2018 р. Підприємство перепродало ці раніше викуплені акції за 881 тис. грн., внаслідок чого було сформовано додатковий капітал від перепродажу викуплених акцій у розмірі 120 тис. грн.

Резервний капітал

Підприємство створило резервний капітал згідно з вимогами статуту Підприємства.

Розподіл дивідендів

Підприємство не оголошувало виплати дивідендів за роки, що закінчилися 31 грудня 2018 і 2017 рр. У 2018 році Підприємство виплатило дивіденди, оголошені у попередніх роках, у сумі 3 тис. грн. (2017 р.: 2 тис. грн.).

30. Дочірні та асоційовані підприємства

Дочірні компанії Підприємства

Назва компанії	*Країна реєстрації*	*Вид діяльності*	*Процент володіння*	
			2018 р.	*2017 р.*
ТОВ «Ековторресурс»	Україна	Торгова діяльність	100%	100%
ТОВ «Завод столових приборів-ДСС»	Україна	Виробнича діяльність	100%	100%

Товариство з обмеженою відповідальністю «Завод столових приборів-ДСС» було створене у 2002 році. Основним видом діяльності заводу є виготовлення та продаж посуду на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Ековторресурс» було створене у 2007 році. Це дочірнє підприємство здійснює закупівлі лому та інших матеріалів, які використовуються у виробництві Підприємства.

В окремій фінансової звітності Підприємство обліковує інвестиції у дочірні підприємства за їх собівартістю за вирахуванням резерву під знецінення.

Асоційовані компанії Підприємства

Назва компанії	*Країна реєстрації*	*Вид діяльності*	*Процент володіння*	
			2018 р.	*2017 р.*
ТОВ «Ферротерм»	Україна	Торгова діяльність	50%	50%

16 жовтня 2012 р. Підприємство придбало 50% частки в статутному капіталі ТОВ «Ферротерм» за договірною ціною 500 грн., що відповідає номінальній вартості частки. Основним видом діяльності ТОВ «Ферротерм» є оптова торгівля металом та металевими рудами. ТОВ «Ферротерм» є приватним підприємством, акції якого не котируються на біржі.

Узагальнена фінансова інформація по інвестиції в ТОВ «Ферротерм» за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., наведена нижче:

	2018 р.	*2017 р.*
Оборотні активи	38 970	39 066
Необоротні активи	66	119
Поточні зобов'язання	(54 482)	(49 333)
Дефіцит чистих активів	**(15 446)**	**(10 148)**
Частка власності Підприємства	50%	50%
Балансова вартість інвестиції	–	–
Невизнана накопичена частка збитків асоційованого підприємства	**(7 723)**	**(5 074)**

	2018 р.	*2017 р.*
Інші доходи	3 357	3 229
Інші витрати	(8 655)	(9 477)
Фінансовий результат до оподаткування	(5 298)	(6 248)
Витрати з податку на прибуток	–	–
Чистий фінансовий результат	(5 298)	(6 248)
Частка Підприємства у (збитку) за період	(2 649)	(3 124)

Інвестиції в асоційоване підприємство обліковуються за методом участі в капіталі.

31. Операції з пов'язаними сторонами

Нижче наведено загальний обсяг операцій із пов'язаними сторонами в ході звичайної господарської діяльності за відповідний фінансовий рік:

		Продаж пов'язаним сторонам	*Закупки у пов'язаних сторін*	*Дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін*	*Кредиторська заборгованість пов'язаним сторонам*
Дочірні підприємства	2018 р.	619	38 464	5 085	7 848
Асоційовані підприємства	2018 р.	41	660	11 754	66
Всього за 2018 р.		**660**	**39 124**	**16 839**	**7 914**
Дочірні підприємства	2017 р.	1 202	41 209	5 007	7 324
Асоційовані підприємства	2017 р.	45	792	11 687	–
Всього за 2017 р.		**1 247**	**42 001**	**16 694**	**7 324**

Строки та умови операцій із пов'язаними сторонами

Продаж пов'язаним сторонам включає переважно дохід від реалізації металопродукції. Залишки дебіторської заборгованості є безпроцентними, незабезпеченими та підлягають погашенню у грошовій формі. За роки, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 рр., не було знецінення дебіторської заборгованості від пов'язаних сторін. Оцінка очікуваних кредитних збитків за відповідною заборгованістю здійснюється щорічно на основі аналізу фінансового стану позиції пов'язаних сторін.

Закупки від пов'язаних сторін стосуються переважно постачання металобрухту, феросплавів та інших матеріалів. Залишки кредиторської заборгованості є безпроцентними, незабезпеченими та підлягають погашенню у грошовій формі.

Станом на 31 грудня 2018 р. та 2017 р. Підприємство не мало гарантій виданих або отриманих від пов'язаних сторін.

Як зазначено у Примітці 15, станом на 31 грудня 2018 р. основні засоби надані під виконання зобов'язань за кредитами та позиковими коштами включають також балансову вартість основних засобів, які були надані дочірньою компанією Підприємства ТОВ «Завод столових приборів-ДСС», в сумі 1 892 тис. грн. (2017 р: 2 003 тис. грн.).

Виплати ключовому управлінському персоналу

Станом на 31 грудня 2018 р. ключовий управлінський персонал Підприємства складався з шістьох членів Наглядової Ради Підприємства та п'ятьох членів Правління (31 грудня 2017 р.: шість членів Наглядової Ради та п'ять членів Правління).

У 2018 та 2017 рр. члени Наглядової Ради не отримували компенсацій від Підприємства. У 2018 р. загальна сума виплат ключовому управлінському персоналу у вигляді короткострокової винагороди склала 7 008 тис. грн. (2017 р.: 3 527 тис. грн.) та була включена до складу адміністративних витрат.

32. Умовні та договірні зобов'язання, операційні ризики

Оподаткування та відповідність іншим нормативним вимогам

Українське податкове законодавство та регулятивна база, а також нормативна база з інших питань, зокрема, валютного контролю та митного законодавства, продовжують розвиватися. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх тлумачення залежить від точки зору місцевих обласних і центральних органів державної влади та інших урядових органів. Випадки непослідовного тлумачення не є поодинокими.

Керівництво вважає, що Підприємство дотримувалося усіх нормативних положень, а всі передбачені законодавством податки були сплачені або нараховані. Проте, нечіткість та суперечливість у застосуванні українського податкового законодавства призводить до збільшення ризику донарахування значних додаткових сум податків, штрафів та пені, які не можуть бути достовірно визначені, але якщо будуть застосовані, можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан Підприємства, результати операцій та грошові потоки. Коли ризик відтоку ресурсів має високу ймовірність, Підприємство нараховує податкові зобов'язання, виходячи з найкращих оцінок Керівництва. Станом на 31 грудня 2018 р. та 2017 р. Підприємство встановило, що такі потенційні податкові зобов'язання відсутні, окрім тих, які вже визнано (Примітка 18) або розкрито у цій окремій фінансовій звітності (підрозділ «*Судові справи*» цієї примітки).

Трансфертне ціноутворення

Діяльність Підприємства протягом 2017-2018 рр. була предметом державного регулювання у сфері трансфертного ціноутворення в Україні. Керівництво Підприємства вважає, що протягом зазначеного періоду Підприємство проводило діяльність відповідно до діючих вимог і норм з трансфертного ціноутворення, та всі необхідні нарахування було відображено у цій фінансовій звітності.

Проте, законодавство з трансфертного ціноутворення в Україні перебуває у процесі формування. Тлумачення вимог до підприємств, які виступають предметом трансфертного ціноутворення, не завжди є однозначними. В результаті, ризики можливих донарахувань сум податків, штрафів та пені не піддаються кількісній оцінці.

Судові позови

У ході звичайного ведення господарської діяльності Підприємства час від часу виступає стороною судових процесів та позовів. Керівництво вважає, що загальна сума зобов'язань, які можуть виникнути в результаті таких процесів та позовів, не матиме суттєвого впливу на фінансовий стан та фінансові результати Підприємства, а також не перевищить суму резерви, які вже створено у цій фінансовій звітності.

Підприємство ідентифікувало можливі податкові зобов'язання, які, виходячи з найкращої оцінки керівництва, не повинні нараховуватися, але можуть виникнути в результаті судових процесів. Такі умовні зобов'язання можуть реалізуватися та вимагати додаткових податкових платежів із боку Підприємства. Керівництво оцінює, що станом на 31 грудня 2018 р. такі умовні зобов'язання не перевищать 22 108 тис. грн. (2017 р.: 55 926 тис. грн.).

Оренда землі

Підприємство, в основному, користується земельними ділянками на підставі укладених договорів оренди, окрім земельних ділянок, на яку воно має право постійного користування або право власності. На земельних ділянках розташовуються виробничі потужності та об'єкти соціальної сфери. Підприємство сплачує орендну плату за земельні ділянки державної або комунальної власності або земельний податок з урахуванням щорічного коефіцієнта індексації грошової оцінки землі. Земельні ділянки, які не є власністю підприємства та знаходяться у власності держави України, використовуються у відповідності до вимог діючого законодавства шляхом укладення договорів оренди та на підставі Державного Акту на право постійного користування.

Контрактні зобов'язання, пов'язані з придбанням основних засобів і нематеріальних активів

Станом на 31 грудня 2018 р. Підприємство мало контрактні зобов'язання, пов'язані із придбанням основних засобів та нематеріальних активів на суму 22 430 тис. грн. (2017 р.: 23 072 тис. грн.).

33. Управління фінансовими ризиками

Основними фінансовими інструментами, які використовує Підприємство в процесі звичайної діяльності, є дебіторська та кредиторська заборгованість, кредити банків, депозити та грошові кошти. Основними ризиками, які пов'язані з цими фінансовими інструментами Підприємства, є валютний ризик, ризик ліквідності, кредитний ризик та процентний ризик. Політика Підприємства не передбачає використання похідних фінансових інструментів з метою управління фінансовими ризиками, що виникають в результаті діяльності Підприємства. Підходи до управління кожним із зазначених ризиків представлені нижче.

Валютний ризик

Оскільки Підприємство здійснює операції як в українській гривні, так і в іноземні валюті, зокрема, в таких валютах як долар США, євро та російський рубль, для діяльності Підприємства властивим є валютний ризик у вигляді потенційних збитків від наявності відкритих позицій у іноземних валютах внаслідок несприятливої зміни обмінних курсів. Валютний ризик обумовлено передусім наступними видами діяльності Підприємства:

- експорт виробленої продукцію до країн СНД, Європи та інших держав;
- імпорт матеріалів та необоротних активів з інших країн;
- залучення позикових коштів в іноземній валюті від вітчизняних банків.

Офіційні курси гривні до зазначених вище валют, встановлені Національним банком України, були такими:

	Долар США	*Євро*	*Рубль.*
Станом на 31 грудня 2018 р.	27,688	31,714	0,398
Середньорічний курс за 2018 р.	27,100	32,134	0,437
Станом на 31 грудня 2017 р.	28,067	33,495	0,487
Середньорічний курс за 2017 р.	26,603	30,069	0,456

Нижче представлено чутливість фінансового результату Підприємства до оподаткування Компанії до можливих змін обмінного курсу, при постійному значенні всіх інших змінних.

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.	*Збільшення / зменшення валютного курсу, %*	*Вплив на оподатковуваний фінансовий результат*
Рубль/гривня	+16,00%	41 501
Євро/гривня	+8,00%	15 484
Долар США/гривня	+6,00%	(271 141)
Рубль/гривня	-16,00%	(41 501)
Євро/гривня	-8,00%	(15 484)
Долар США/гривня	-6,00%	271 141

За рік, що закінчився 31 грудня 2017 р.	*Збільшення / зменшення валютного курсу, %*	*Вплив на оподатковуваний прибуток*
Рубль/гривня	+25,00%	57 049
Євро/гривня	+22,00%	87 466
Долар США/гривня	+14,00%	(617 320)
Рубль/гривня	-16,50%	(37 652)
Євро/гривня	-9,00%	(35 782)
Долар США/гривня	-10,00%	440 943

Основним інструментом управління валютним ризиком Підприємства є підтримання чистої монетарної позиції в іноземній валюті на прийнятному рівні та прогнозування грошових потоків в іноземній валюті з метою мінімізації втрат від несприятливих змін обмінних курсів валют.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності виникає у разі недостатності ліквідних активів для виконання зобов'язань Підприємством, за якими настають терміни погашення. Для управління цим ризиком Підприємство здійснює аналіз свої активів і зобов'язань за строками погашення та планує грошові потоки залежно від очікуваних термінів виконання зобов'язань за відповідними інструментами з метою забезпечення наявності достатніх коштів для виконання вимог кредиторів на постійній основі.

У наступних таблицях наведено фінансові зобов'язання Підприємства за строками погашення на основі договірних недисконтованих грошових потоків:

Станом на 31 грудня 2018 р.	*Менш ніж 3 місяці*	*Від 3 до 12 місяців*	*Від 1 до 6 років*	*Усього*
Кредити банків	153 040	452 373	4 544 571	**5 149 984**
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 754 508	–	–	**1 754 508**
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	14 330	–	–	**14 330**
	1 921 878	**452 373**	**4 544 571**	**6 918 822**

Станом на 31 грудня 2017 р.	*Менш ніж 3 місяці*	*Від 3 до 12 місяців*	*Від 1 до 6 років*	*Усього*
Кредити банків	172 590	3 544 671	891 137	**4 608 398**
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 341 994	–	–	**1 341 994**
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	14 333	–	–	**14 333**
	1 528 917	**3 544 671**	**891 137**	**5 964 725**

Кредитний ризик

Кредитний ризик виникає у разі дефолту покупців або інших контрагентів Підприємства за їх зобов'язаннями. Кредитний ризик Підприємства пов'язаний передусім з дебіторською заборгованістю, що виникає в ході операційної діяльності, а також грошовими коштами та депозитами у банках.

Кредитний ризик Підприємства за грошовими коштами та їх еквівалентами пов'язаний з дефолтом банків по їх зобов'язанням та обмежений сумою депозитів, грошових коштів та їх еквівалентів, розміщених на банківських рахунках. Керівництво Підприємства вважає, що банки, в яких розміщено грошові кошти Підприємства, мають мінімальну ймовірність невиконання зобов'язань, та здійснює постійний моніторинг фінансового стану цих банків.

З метою управління кредитним ризиком за дебіторською заборгованістю на Підприємстві використовується кредитна політика щодо покупців та здійснюється постійний моніторинг кредитоспроможності покупців. Більшість продажів Підприємства здійснюються споживачам, що мають прийнятну кредитну історію, або на основі попередньої оплати. Підприємство не вимагає надання застави стосовно своїх фінансових активів.

Необхідність визнання знецінення аналізується на кожну звітну дату з використанням матриці резерву очікуваних кредитних збитків. Ставки резерву встановлюються Підприємством в залежності від кількості прострочених днів платежу для клієнтів, згрупованих за різними характеристиками, зокрема, країною походження та кредитоспроможністю покупців, та враховують історичну інформацію виконання зобов'язань покупцями Підприємства та очікувані майбутні економічні умови. Інформацію про схильність Підприємства до кредитного ризику за дебіторською заборгованістю з використанням матриці резерву очікуваних кредитних збитків наведено у Примітці 11.

Керівництво Підприємства вважає, що станом на 31 грудня 2018 р. Підприємство не несе суттєвого ризику виникнення збитків понад суму резервів очікуваних кредитних збитків, які сформовано для дебіторської заборгованості (Примітка 11), грошових коштів (Примітка 13) та банківських депозитів (Примітка 8).

Процентний ризик

Станом на 31 грудня 2018 р. та 2017 р. кредити банків було залучено Підприємством тільки під фіксовані ставки, в свою чергу, депозити також було розміщено під фіксовані ставки. Оскільки ризик зміни процентних ставок пов'язаний передусім із інструментами з плаваючою ставкою, процентний ризик не був притаманний для діяльності Підприємства на звітну дату.

Управління капіталом

Підприємство розглядає позиковий капітал та акціонерний капітал як основні джерела формування капіталу. При управлінні капіталом цілями є забезпечення безперервності діяльності Підприємства з метою отримання прибутків акціонерами та вигід для інших зацікавлених осіб, а також забезпечення фінансування поточних потреб Підприємства, його капітальних витрат та стратегії розвитку. Політика управління капіталом Підприємства спрямована на забезпечення та підтримання оптимальної структури капіталу з метою зниження вартості капіталу. Упродовж звітного року підхід до управління капіталом не змінювався.

Справедлива вартість фінансових інструментів

Станом на 31 грудня 2018 р. та 2017 р. балансова вартість фінансових інструментів Підприємства суттєво не відрізнялася від їхньої справедливої вартості. Справедлива вартість таких фінансових інструментів, як грошові кошти, поточна дебіторська та кредиторська заборгованість наближається до їх балансової вартості через те, що дані інструменти є короткостроковими. В свою чергу, справедлива вартість довгострокових кредитів банків та депозитів у банках не відрізнялася суттєво від балансової вартості, оскільки дані інструменти було отримано та розміщено Підприємством за ринковими процентними ставками.